

Domov>Sprožitve sodnega postopka>Pravosodni sistemi na ravni EU in držav članic>Pravosodni sistemi držav članic

Pravosodni sistemi držav članic

Justične sisteme členskih držav so zelo raznolike in odražajo se v njih razlike v notranjih tradicijah sodstva.

Sodišča

Večina držav članic ima različne vrste sodišč. Na splošno se lahko določijo tri glavne vrste sodišč:

redna sodišča splošne pristojnosti,

specializirana sodišča in/ali

sodišča, ki obravnavajo ustavne zadeve.

Redna sodišča splošne pristojnosti ponavadi obravnavajo spore v civilnih zadevah (tj. spore med državljani in/ali podjetji) in/ali kazenskih zadevah. Poleg rednih sodišč splošne pristojnosti je veliko držav članic ustanovilo sodišča za posebne zadeve, kot so spori med organi javne uprave in državljani ali podjetji (upravne zadeve itd.).

Poleg tega ima več držav članic institucijo ali sodišče, ki zagotavlja spoštovanje njihove ustave. Veliko teh sodišč ali institucij se lahko zaprosi za presojo skladnosti določenega predpisa ali zakonodaje z ustavnimi zahtevami. Nekatera izmed njih lahko obravnavajo zadeve posameznikov, a ponavadi le, če so bila prej že izčrpana vsa druga pravna sredstva.

Poleg informacij na straneh posamezne države (glej seznam zastav na desni strani) so dragocene informacije na voljo tudi na naslednjih evropskih spletnih straneh (naslednji seznam je lahko neizčrpen):

Evropski pravosodni atlas – vsebuje iskalno orodje za ugotovitev, katero sodišče je pristojno,

Združenje državnih svetov in vrhovnih upravnih sodišč (ACA Evrope) – „Tour of Europe“, zlasti glede sporov v ustavnih in upravnih zadevah,

Mreža predsednikov vrhovnih sodišč – informacije o vrhovnih sodiščih držav članic.

Iskanje pristojnega sodišča

Če sodelujete v sodnem postopku ali če pričakujete, da boste v njem sodelovali, boste morali ugotoviti, katero sodišče je pristojno za obravnavo vaše zadeve. Če vložite zahtevek pri napačnem sodišču ali če obstaja spor o pristojnosti, lahko tvegate precejšnjo zamudo v postopku ali celo zavržbo tožbe zaradi nepristojnosti.

Če ima sodna zadeva čezmejni element in vključuje, na primer, stranki, ki živita v različnih državah članicah, boste morali najprej ugotoviti, v kateri državi članici bi moral teči postopek. Stran portala „Predložitev zadeve sodišču“ vas lahko vodi skozi ta postopek.

Drugi pravosodni organi in institucije

Poleg sodišč v večini držav članic pravosodni sistem obsega tudi druge pravosodne organe in institucije, ki opravljajo javno službo, kot so državni tožilci ali v določenih primerih državni pravobranilci, notarji ali sodni izvršitelji. Glede odvetnikov, notarjev in sorodnih poklicev s pomembnimi nalogami v pravosodnem sistemu si oglejte stran o **pravniških poklicih**.

Državno tožilstvo, ki se šteje za del pravosodnega sistema v mnogih državah članicah, ima bistveno vlogo v kazenskih postopkih. Pristojnosti in položaj državnih tožilcev se od države članice do države članice znatno razlikujejo. Sorodne informacije so dostopne z izbiro zastave ustrezne države članice na strani **redna sodišča splošne pristojnosti** in tudi na naslednjih spletnih straneh:

na spletni strani **Posvetovalnega sveta evropskih tožilcev** v okviru Sveta Evrope so profili držav članic EU in drugih evropskih držav,

Evropska pravosodna mreža v kazenskih zadevah.

Zadnja posodobitev: 17/11/2021

Stran vzdržuje Evropska komisija. Informacije na teh straneh ne izražajo nujno uradnega stališča Evropske komisije. Komisija ne sprejema nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki, vsebovanimi ali navedenimi v tem dokumentu. Pravila glede avtorskih pravic spletnih strani EU so navedena v pravnem obvestilu.

Izvirna jezikovna različica te strani je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Pravosodni sistemi držav članic - Belgija

Ta stran vsebuje pregled sodišč.

Organizacija pravosodja – pravosodni sistem

Belgijski pravosodni sistem je **sistem civilistične tradicije** in obsega kodificirana pravila, ki jih uporabljajo in razlagajo sodniki.

Organizacija sodišč je v **izključni zvezni pristojnosti**.

Načela

Pred predstavitvijo pravosodne organizacije v Belgiji je treba opozoriti na nekatera ustavna in splošna načela **v zvezi z organizacijo sodne oblasti**.

Ustava hkrati z ustanovitvijo dveh vej oblasti, zakonodajne in izvršilne, oblikuje sodno oblast, ki jo zagotavljajo sodišča. Sodišča sestavljajo **neodvisno oblast**, ki je vzporedna z drugimi ustavnimi oblastmi.

Sodno oblast zagotavljajo sodišča v okviru ustavnih in zakonskih predpisov. Naloga sodne oblasti je soditi. To pomeni, da uporablja pravo: odloča v civilnih sporih in uporablja kazensko pravo za osebe, ki so storile kaznivo dejanje. Ločimo sodišča (sodniki in svetniki na sodiščih) in tožilstvo (državno tožilstvo).

V skladu z določbami členov 144 in 145 Ustave spadajo spori o človekovih pravicah in spori o političnih pravicah izključno na področje sodišč, razen izjem, ki so določene z zakonom.

Sodišče ali sodišče za poravnavo spornih zadev se lahko ustanovi le na podlagi zakona. V skladu s členom 146 Ustave ni mogoče oblikovati nobene komisije niti posebnega sodišča, ne glede na poimenovanje.

Sodne obravnave so **javne**, razen če to ne ogroža javnega reda ali morale; v tem primeru sodišče to določi s sodbo (člen 148(1) Ustave). Načelo javnih obravnav med drugim omogoča zagotavljanje preglednosti pravosodja.

Vsaka sodba je **obrazložena**. Razglašena je na javni obravnavi (člen 149 Ustave). Obveznost obrazložitve sodb, ki jo nalagata Ustava in člen 780 Sodnega zakonika, pomeni, da se mora sodnik odzvati na utemeljitve na podlagi dokazov in prava, omenjene v stališčih strank. Obrazložitev mora biti popolna, jasna, natančna in ustrezna. Obveznost obrazložitve sodb hkrati z neodvisnostjo sodnika štiti vlagatelja pred samovoljno odločitvijo sodnika in mu omogoča, da ob upoštevanju obrazložitve oceni, ali naj vložijo pritožbo prizivnemu sodniku ali pri pritožbenem sodišču.

Člen 151(1) Ustave določa **neodvisnost sodnikov** pri izvajanju sodnih pristojnosti in državnega tožilstva pri izvajanju posameznih preiskav in pregonov, ne glede na pravico pristojnega ministra, da odloča o pregonih in določa smernice v zvezi s politiko kaznivih dejanj, vključno v zvezi s politiko preiskav in preгона.

V skladu z odstavkom 4 istega člena **kralj imenuje** mirovne sodnike, sodnike upravnega sodišča, svetnike in sodnike pritožbenega sodišča pod pogoji, določenimi z zakonom, in v skladu z zakonom.

Sodniki imajo dosmrtni mandat. Upokojijo se ob zakonsko določeni starosti in prejemajo pokojnino, kot jo določa zakon. Nobenemu sodniku ni mogoče odvzeti obveznosti ali ga razrešiti, razen s sodbo. Premestitev sodnika je mogoča le z novim imenovanjem in njegovim soglasjem (člen 152 Ustave). Kralj imenuje in odstavi uradnike državnega tožilstva na sodiščih (člen 153 Ustave).

Plača pravosodnih uslužbencev je določena z zakonom (člen 154 Ustave).

Razen tega ne sme noben sodnik od vlade sprejeti plačanih obveznosti, razen če jih opravlja brezplačno in če v zakonu niso določene kot nezdružljive (člen 155 Ustave).

Vrsta pristojnosti

Belgija se deli na pet velikih pravosodnih območij, pet območij **pritožbenega sodišča** (*cour d'appel/hof van beroep*): Bruselj, Liège, Mons, Gent in Antwerpen. Ta območja so razdeljena na sodna okrožja (*arrondissements judiciaires/gerechtigde arrondissementen*), **v vsakem pa je sodišče prve stopnje** (*tribunal de première instance/rechtbank van eerste aanleg*). Na celotnem belgijskem ozemlju je 12 sodnih okrožij. Sodno okrožje Bruselj ima dve sodišči prve stopnje, na enem se uporablja nizozemščina in na drugem francoščina.

V sodnih okrožjih je tudi **9 delovnih sodišč** (*tribunaux du travail/arbeidsrechtbanken*) in **9 gospodarskih sodišč** (*tribunaux de commerce/rechtbanken van koophandel*).

Okrožja so razdeljena na sodne kantone (*canton judiciaire/gerechtigde kanton*), v vsakem pa je **mirovno sodišče** (*justice de paix/vredegrerecht*). Na celotnem belgijskem ozemlju je 187 sodnih kantonov.

V vsaki od desetih provinc in v upravnem okrožju glavnega mesta Bruselj je **porotno sodišče** (*cour d'assises/hof van assisen*). Porotno sodišče ni stalno sodišče. Ustanovi se, kadar se nanj napotijo obtoženci.

Vrsta in stopnja kaznivega dejanja, vrsta spora in višina zadevnih zneskov določajo **vrsto sodišča**, na katerega se je treba obrniti.

V nekaterih primerih vrsta spora določa sodišče, na katerega je treba predložiti zadevo. Mirovni sodnik je tako pristojen za sosedske spore, sodišče prve stopnje pa za razvezo zakonske zveze. V drugih primerih je merilo kategorija strank. Spori med trgovci se praviloma obravnavajo na gospodarskem sodišču. Po določitvi vrste pristojnega sodišča je treba določiti **kraj**, kjer se zadeva obravnava.

V civilnih zadevah je mogoče tožbo vložiti pri sodišču kraja, kjer ima tožena stranka bivališče, ali pri sodišču kraja, kjer je bil sklenjen oziroma bi moral biti izvršen posel.

V kazenskih zadevah je pristojno sodišče kraja, kjer je bilo storjeno kaznivo dejanje, sodišče kraja, kjer ima osumljenec stalno prebivališče, ali sodišče kraja, kjer ga je mogoče najti. Pri pravnih osebah je pristojno sodišče kraja sedeža ali kraja poslovanja te pravne osebe.

Hierarhija sodišč:

Sodišča so organizirana v skladu s hierarhično strukturo. Struktura sodišč:

4	PRITOŽBENO SODIŠČE		
3	Prizivna sodišča	Višja delovna sodišča	Porotna sodišča
2	Sodišča prve stopnje	Delovna sodišča	Gospodarska sodišča
1	Mirovna sodišča	Policijska sodišča	

Odločitve sodišč so prvostopenjske sodbe (*jugement*). Odločitve prizivnih sodišč, višjih delovnih sodišč, porotnih sodišč in pritožbenega sodišča so višjestopenjske sodbe (*arrêt*).

Civilna sodišča obravnavajo zlasti zasebne spore tako med fizičnimi kot pravnimi osebami.

Namen **kazenskih sodišč** je kaznovati storilce kaznivih dejanj z zakonsko določenimi kaznimi (zaporna kazen, kazen z opravljanjem dela, denarna kazen,...). Zgodi se lahko, da se ena od strank ne strinja s sodbo, ki jo razglasi sodišče. Stranke v zadevi ali v nekaterih primerih tretje stranke imajo na voljo več **pravnih sredstev**, da dosežejo novo sodbo v zadevi, o kateri je že sodilo sodišče. Pravna sredstva so razdeljena na dve kategoriji: redna in izredna pravna sredstva.

Redni pravni sredstvi (*voies de recours ordinaires*) sta dve: ugovor (*opposition*) in pritožba (*appel*).

Ugovor omogoča toženi stranki, ki je bila obsojena z zamudno sodbo, da sodbo izpodbija. V tem primeru mora sodišče, ki je v zadevi odločalo, ponovno odločiti o celotni zadevi.

Razen omejenega števila primerov, za katere to ni mogoče, je **pritožba** pravica, ki jo lahko uveljavljajo vse zadevne stranke. Obsojenec, oškodovanec, tožeča stranka, tožena stranka in državno tožilstvo imajo možnost, da zahtevajo ponovno obravnavo. Pritožbo vedno obravnava sodišče višje stopnje od tistega, ki je izdalo prvo sodbo.

V spodnji tabeli je **pregled sodišč, ki obravnavajo pritožbe**, glede na stopnjo, s katere izvira sodba, na katero se nanaša pritožba:

Sodba	Pritožba
Mirovni sodnik	– civilne zadeve Sodišče prve stopnje (civilni oddelek)
	– gospodarske zadeve Gospodarsko sodišče
Policijsko sodišče	– kazenske zadeve Sodišče prve stopnje (kazensko sodišče)
	– civilne zadeve Sodišče prve stopnje (civilno sodišče)
Delovno sodišče	Višje delovno sodišče
Sodišče prve stopnje	Prizivno sodišče
Gospodarsko sodišče	Prizivno sodišče

Na pritožbeni stopnji sodniki (na upravnem sodišču) ali svetniki in sodniki (na pritožbenem sodišču) drugi in zadnji obravnavajo vsebino zadeve in odločajo na zadnji stopnji. Stranke pa imajo seveda še možnost **pritožbe na kasacijskem sodišču**.

Poleg teh rednih pravnih sredstev obstajajo tudi **izredna pravna sredstva** (*voies de recours extraordinaires*). Glavno med njimi je **kasacijska pritožba**. Ta pritožba pri kasacijskem sodišču ni tretja instanca ali tretja stopnja. Kasacijsko sodišče ne presoja vsebine zadev, ki so mu predložene, temveč nadzira zakonitost postopka.

Poleg zgoraj navedenih sodišč v Belgiji obstaja še dvojje drugih sodišč. Opravljata nadzorno funkcijo: **Državni svet** (*Conseil d'Etat*) in **Ustavno sodišče** (*Cour Constitutionnelle*). Državni svet je visoko upravno sodišče in nadzira upravo. Ukrepa, kadar državljani ocenijo, da uprava ni spoštovala zakona. Vloga ustavnega sodišča je zagotoviti, da so zakoni, uredbe in odloki v skladu z ustavo, in nadzirati delitev pristojnosti med državnimi organi v Belgiji.

Pravne zbirke podatkov

 Portal belgijske sodne oblasti med drugim omogoča dostop do sodne prakse, belgijske zakonodaje in do publikacij, ki jih izdaja Moniteur belge.

Ali je dostop do teh zbirk podatkov brezplačen?

Da, dostop do zbirke podatkov je **brezplačen**.

Sorodne povezave

 Zvezna javna služba za pravosodje

Zadnja posodobitev: 28/07/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Pravosodni sistemi držav članic - Bolgarija

Na tej spletni strani so na voljo informacije o bolgarskem sodnem sistemu

Organizacija sodstva – sodni sistem

Sodno varstvo se v Bolgariji izvaja na treh stopnjah. Sodišča so državni organi, ki zagotavljajo sodno varstvo v civilnih, kazenskih in upravnih zadevah.

V Bolgariji so naslednja sodišča:

okrajna sodišča – 113,

okrožna sodišča – 28,

upravna sodišča – 28,

Specializirano kazensko sodišče – 1,

pritožbena sodišča – 5,

Specializirano pritožbeno kazensko sodišče – 1,

vojaška sodišča – 5,

Pritožbeno vojaško sodišče – 1,

Vrhovno kasacijsko sodišče – 1,

Vrhovno upravno sodišče – 1.

Upravljanje sodišč

Organizacijo in dejavnosti bolgarskih sodišč ureja Zakon o sodiščih, ki določa strukturo in načela delovanja sodnih organov ter ureja njihovo medsebojno sodelovanje in njihovo sodelovanje z zakonodajnimi in izvršilnimi organi.

Na podlagi Zakona o sodiščih, objavljenega v Uradnem listu št. 64/2007, je Vrhovni sodni svet najvišji upravni organ, ki je pristojen za upravljanje sodišč in zagotavljanje njihove neodvisnosti. Določa sestavo in organizacijo sodišč ter vodi njihove dejavnosti, ne da bi posegal v neodvisnost zadevnih organov.

Vrhovni sodni svet določa število sodnih okrajev ter sedeže okrajnih, okrožnih, upravnih in pritožbenih sodišč na podlagi predloga ministra za pravosodje in – kar zadeva vojaška sodišča – v sodelovanju z ministrom za obrambo.

Območja krajevne pristojnosti okrajnih, okrožnih, upravnih, vojaških in pritožbenih sodišč niso nujno prilagojena upravnim območjem v državi.

Vrste sodišč – kratek opis

Okrajna sodišča: okrajna sodišča so temeljna sodišča za obravnavo zadev na prvi stopnji. Zoper njihove odločbe je dovoljena pritožba pri pristojnem okrožnem sodišču.

Okrožna sodišča: okrožna sodišča delujejo kot sodišča prve in druge stopnje. Kot sodišča prve stopnje obravnavajo točno določeno vrsto zadev v zvezi z visokimi zneski ali velikim družbenim interesom. Kot sodišča druge (pritožbene stopnje) opravljajo sodno presojo odločb okrajnih sodišč.

Upravna sodišča: upravna sodišča so pristojna za obravnavanje vseh zadev v zvezi z izdajanjem, spreminjanjem, razveljavitvijo ali odpravo upravnih aktov; razglasitvijo sporazuma, ki ga ureja Zakonik o upravnem postopku, za ničnega; sodnim varstvom pred neupravičenimi ukrepi in opustitvijo dolžnega ravnanja upravnih organov; varstvom pred nezakonitim prisilnim izvrševanjem; dodeljevanjem odškodnine za škodo, ki je posledica nezakonitih aktov, ukrepov ali opustitev dolžnega ravnanja upravnih organov in uradnih oseb; dodeljevanjem nadomestila za škodo, ki je posledica prisilnega izvrševanja; razveljavitvijo ali razglasitvijo ničnosti sodb, ki so jih izdala upravna sodišča, oziroma vrnitvijo posamezne zadeve v ponovno odločanje tem sodiščem; presojo, da upravni akt, ki ga ureja Zakonik o upravnem postopku, ni verodostojen.

Vsakdo lahko vloži tožbo za izdajo ugotovitelne odločbe glede obstoja ali neobstoja upravne pravice ali pravnega razmerja, če ima za to pravni interes in če ni na voljo nobeno drugo pravno sredstvo.

Zadeve obravnava upravno sodišče, na območju krajevne pristojnosti katerega ima sedež organ, ki je izdal izpodbijani upravni akt. Če je sedež takšnega organa v tujini, o zadevah odloča Mestno upravno sodišče v Sofiji.

Upravni akti, s katerimi se neposredno izvaja notranja, zunanja, obrambna ali varnostna politika, niso predmet sodne presoje, razen če zakonodaja drugače določa.

Druga specializirana sodišča

Vojaška sodišča kot sodišča prve stopnje obravnavajo kazenske zadeve v zvezi s kaznivimi dejanji, ki so jih pri opravljanju svojih dolžnosti ali v zvezi z njim domnevno storili generali, častniki, podčastniki ter vojaški uslužbenci v bolgarski vojski, civilno osebje Ministrstva za obrambo in drugih ministrstev in agencij v okviru struktur, ki odgovarjajo Ministrstvu za obrambo, civilno osebje Agencije za nacionalno varnost in Nacionalne obveščevalne službe. Za obravnavo takšnih zadev na drugi stopnji je pristojno Pritožbeno vojaško sodišče. Sodno pristojnost vojaških sodišč določa Zakonik o kazenskem postopku. Ta sodišča imajo isti položaj kot okrožna sodišča.

V Bolgariji je le eno **Pritožbeno vojaško sodišče**, pristojno za obravnavanje pritožb in ugovorov zoper odločbe, ki so jih izdala vojaška sodišča kjer koli v državi.

Pritožbena sodišča odločajo o pritožbah in ugovorih zoper sodbe, ki so jih na prvi stopnji izdala okrožna sodišča z območja njihove krajevne pristojnosti.

Specializirano kazensko sodišče, ki ima sedež v Sofiji, ima enak položaj kot okrožna sodišča. Njegova pristojnost je predpisana z zakonodajo. Izčrpn seznam kaznivih dejanj, za obravnavo katerih je pristojno Specializirano kazensko sodišče (to so v glavnem kazniva dejanja, ki jih storijo organizirane kriminalne združbe, oziroma so storjena zanje), ureja člen 411a Zakonika o kazenskem postopku.

Specializirano pritožbeno kazensko sodišče obravnava pritožbe in ugovore, vložene zoper odločbe, ki jih izda Specializirano kazensko sodišče.

Vrhovno kasacijsko sodišče je vrhovni sodni organ najvišje stopnje v kazenskih in civilnih zadevah. Pristojno je za celotno ozemlje Republike Bolgarije.

Vrhovno kasacijsko sodišče opravlja vrhovno sodno presojo glede tega, ali vsa sodišča uporabljajo zakonodajo pravilno in enotno. Njegov sedež je v Sofiji.

Vrhovno upravno sodišče opravlja vrhovno sodno presojo glede tega, ali vsa upravna sodišča uporabljajo zakonodajo pravilno in enotno.

Vrhovno upravno sodišče obravnava pritožbe in ugovore zoper akte Sveta ministrov, ministrskega predsednika, njegovega namestnika, ministrov, vodij drugih institucij, ki so neposredno podrejene Svetu ministrov, akte Vrhovnega sodnega sveta, akte Nacionalne banke Bolgarije, akte guvernerjev okrajev in druge akte, za katere je to predpisano; odloča o zakonitosti pravnih aktov sekundarne zakonodaje, ki se izpodbijajo; kot kasacijsko sodišče opravlja sodno presojo sodnih aktov, odloča v upravnih zadevah in obravnava vloge za vrnitev zadev, o katerih je bilo pravnomočno odločeno, v ponovno odločanje.

Arbitražno razsodišče pri Gospodarski zbornici Bolgarije

Arbitražno razsodišče odloča v civilnih sporih in sporih glede nejasnosti v pogodbah ali o prilagoditvi pogodbenih določb spremenjenim okoliščinam, ne glede na to, ali imata obe stranki ali le ena od njiju registrirani sedež ali stalno prebivališče v Republiki Bolgariji.

Ustavno sodišče Republike Bolgarije

Bolgarsko [Ustavno sodišče](#) deluje kot garant nepreklicnosti demokratičnih procesov v Bolgariji, katerih uresničitev je glavni namen Ustave. To sodišče ni del sodnega sistema; je neodvisen organ, katerega pristojnosti izhajajo neposredno iz Ustave in ki deluje na podlagi posebnega zakona. Odločitve sodišča o, med drugim, varstvu človekovih pravic in pravnih interesov državljanov, ločitvi oblasti, nedotakljivosti zasebne lastnine, svobodi gospodarske pobude, neodvisnosti medijev, prepovedi cenzure in ustavnosti Okvirne konvencije o varstvu narodnih manjšin, so deležne precejšnjega priznanja javnosti in mednarodne skupnosti.

Pravne podatkovne zbirke

Vsako sodišče v Bolgariji vzdržuje spletno mesto, na katerem so na voljo informacije o strukturi sodišča in njegovih dejavnostih ter o njegovih rešenih in tekočih zadevah.

Na spletnem mestu [Vrhovnega sodnega sveta](#) je na voljo podroben seznam sodišč v Bolgariji, skupaj z njihovimi naslovi in spletnimi mesti (le v bolgarskem jeziku).

Glavna spletna mesta sodišč so:

[Okrajno sodišče v Sofiji \(Sofiyski Rayonen Sad\)](#) (SRS)

[Mestno sodišče v Sofiji \(Sofiyski Gradski Sad\)](#) (SGS)

Okrožno sodišče v Sofiji (*Sofiyski Okrazhen Sad*) (SOS)

[Specializirano kazensko sodišče \(Spetsializiran Nakazatelen Sad\)](#) (SpNS)

Pritožbeno sodišče v Sofiji (*Sofiyski Apelativen Sad*) (SAS)

[Pritožbeno vojaško sodišče \(Voenno Apelativen Sad\)](#)

[Specializirano pritožbeno kazensko sodišče \(Spetsializiran Nakazatelen Sad\)](#) (SpNS)

[Vrhovno upravno sodišče \(Varhoven Administrativen Sad\)](#) (VAS)

[Vrhovno kasacijsko sodišče \(Varhoven Kasatsionen Sad\)](#) (VKS)

[Ustavno sodišče \(Konstitutsionen Sad\)](#) (KS)

Elektronske zakonodajne podatkovne zbirke

Plačljive

[Apis](#)

[Ciela](#)

[Sodna enciklopedija \(Yuridicheska Entsiklopedia\)](#)

Brezplačne

[Lex](#)

[Elektronski Uradni list \(Elektronen Darzhaven Vestnik\)](#)

Druga spletna mesta, kjer so na voljo pravne informacije

[Nacionalna skupščina \(Narodno Sabranie\)](#)

[Svet ministrov \(Ministerski Savet\)](#)

[Ministrstvo za pravosodje \(Ministerstvo na Pravosadieto\)](#)

[Vrhovni sodni svet \(Vissh Sadeben Savet\)](#)

Zadnja posodobitev: 29/06/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Pravosodni sistemi držav članic - Češka

Organizacija sodnih/pravosodnih sistemov

Sodni sistem na Češkem sestavljata ustavno sodišče Češke in sistem sodišč „splošne pristojnosti“.

Sistem sodišč splošne pristojnosti sestavljajo vrhovno sodišče (*nejvyšší soud*), vrhovno upravno sodišče (*nejvyšší správní soud*), višja sodišča (*vrchní soudy*), okrožna sodišča (*krajské soudy*) in okrajna sodišča (*okresní soudy*).

Sodna uprava

Osrednji državni organ sodne uprave je Ministrstvo za pravosodje Češke republike.

Ministrstvo za pravosodje upravlja višja sodišča, okrožna sodišča in okrajna sodišča na področju uporabe Zakona št. 6/2002 o sodiščih in sodniški službi bodisi neposredno bodisi prek predsednikov sodišč; okrajna sodišča lahko Ministrstvo za pravosodje upravlja tudi prek predsednikov okrožnih sodišč.

Nekatere naloge osrednje državne uprave izvajata predsednik vrhovnega sodišča Češke (ali, če je primerno, podpredsednik) in predsednik vrhovnega upravnega sodišča Češke (ali, če je primerno, podpredsednik).

Dejavnosti državne sodne uprave se izvajajo ob upoštevanju mnenj relevantnih sodnih svetov, ustanovljenih v okviru vrhovnega sodišča Češke, vrhovnega upravnega sodišča Češke, višjih sodišč, okrožnih sodišč in vseh okrajnih sodišč.

Nekatere upravne dejavnosti izvaja upravni direktor sodišča, ki poroča predsedniku sodišča.

Vrste sodišč – kratek opis

Sistem sodišč splošne pristojnosti sestavljajo štiri organizacijske ravni:

okrajna sodišča; območna sodišča (*obvodní soudy*) v glavnem mestu Pragi in mestno okrajno sodišče v Brnu imajo enak položaj kot okrajna sodišča,

okrožna sodišča v krajih Brno, České Budějovice, Hradec Králové, Ostrava, Plzeň, Praga, Ústí nad Labem in mestno okrajno sodišče v Pragi,

višja sodišča v Pragi in Olomouci,

vrhovno sodišče in vrhovno upravno sodišče v Brnu.

V sistemu specializiranih sodišč je le ustavno sodišče Češke

Hierarhija sodišč

Češka ima dvostopenjski sistem, ki je ključni dejavnik v hierarhični organizaciji sistema sodnega varstva. S tega vidika ima hierarhično razmerje med sodišči, glede na njihov položaj v okviru pravosodnega sistema, tri stopnje.

Podrobnejše informacije so na voljo v oddelku o sistemu sodišč redne pristojnosti na Češkem.

Zakon št. 6/2002 o sodiščih in sodniški službi določa naslednje:

Okrajna sodišča

- (a) odločajo kot sodišča prve stopnje, razen kadar procesni zakoni določajo drugače;
- (b) odločajo v drugih primerih iz Zakona.

Okrožna sodišča

- (a) odločajo kot sodišča druge stopnje, kadar procesni zakon tako določa in so v zadevah na prvi stopnji odločala okrajna sodišča na območju njihove pristojnosti;
- (b) odločajo kot sodišča prve stopnje, kadar procesni zakon tako določa;
- (c) odločajo v zadevah sodne uprave, kadar zakon tako določa;
- (d) odločajo v drugih primerih, kadar zakon tako določa.

Višja sodišča

- (a) odločajo kot sodišča druge stopnje, kadar procesni zakon tako določa in so v zadevah na prvi stopnji odločala okrožna sodišča na območju njihove pristojnosti;
- (b) odločajo v drugih primerih, kadar zakon tako določa.

Vrhovno sodišče Češke

Vrhovno sodišče Češke kot najvišji sodni organ v zadevah, povezanih s pristojnostjo sodišč v civilnih in kazenskih postopkih, zagotavlja doslednost in zakonitost odločb:

- (a) z odločanjem o izrednih pravnih sredstvih, kadar procesni zakon tako določa;
- (b) z odločanjem v drugih zadevah, kadar tako določa posebni zakon ali mednarodna pogodba, ki zavezuje Češko ter jo je ratificiral parlament in je bila javno razglašena.

Vrhovno sodišče odloča tudi:

- (a) o priznavanju in izvrševanju sodb sodišč drugih držav, kadar tako določa posebni zakon ali mednarodna pogodba, ki zavezuje Češko ter jo je ratificiral parlament in je bila javno razglašena;
- (b) v drugih zadevah, kadar tako določa posebni zakon ali mednarodna pogodba, ki zavezuje Češko ter jo je ratificiral parlament in je bila javno razglašena. Da bi sodišča sprejemala dosledne odločitve, vrhovno sodišče spremlja in preučuje njihove pravnomočne sodbe v civilnih in kazenskih postopkih ter na tej podlagi izdaja mnenja v zvezi s sprejemanjem odločitev sodišč v določeni vrsti zadev.

Zakon št. 150/2002, Zakonik o splošnem upravnem postopku določa naslednje:

Vrhovno upravno sodišče Češke

Vrhovno upravno sodišče Češke kot najvišji sodni organ v zadevah, povezanih s pristojnostjo upravnih sodišč, zagotavlja doslednost in zakonitost odločb, tako da odloča o vlogah za sodno presojo, kadar zakon tako določa, ter da odloča v zadevah, za katere tako določa ta ali posebni zakon.

Da bi sodišča sprejemala dosledne odločitve, vrhovno upravno sodišče spremlja in preučuje njihove pravnomočne sodbe v upravnih zadevah ter na tej podlagi izdaja mnenja v zvezi s sprejemanjem odločitev sodišč v določeni vrsti zadev.

Da bi upravni organi sprejemali zakonite in dosledne odločitve, lahko vrhovno upravno sodišče v primerih in po postopku iz tega zakona v okviru svoje dejavnosti sprejemanja odločitev odloča o temeljnih pravnih vprašanjih.

Pravne podatkovne zbirke

[Pravosodni portal](#)

[Portal javne uprave](#)

Alli je dostop do podatkovne zbirke brezplačen?

Oba internetna portala sta dostopna brezplačno.

Kratek opis vsebine

Na [pravosodnem portalu](#) so informacije o Ministrstvu za pravosodje, posameznih sodiščih in državnemtožilstvu ter njihovi kontaktni podatki.

Na uradnem vladnem portalu je na voljo zakonodaja Češke, ki je objavljena v Zbirki predpisov.

Zadnja posodobitev: 15/06/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Pravosodni sistemi držav članic - Danska

Ta stran vsebuje pregled sodnega sistema na Danskem.

Organizacija pravosodja – pravosodni sistemi

Sodni sistem na Danskem sestavljajo:

- vrhovno sodišče,
  - dve višji sodišči,
  - pomorsko in gospodarsko sodišče,
  - zemljiškopravno sodišče,
  - 24 okrožnih sodišč,
  - sodišča Ferskih otokov in Grenlandije,
  - Odbor za presojo dopustnosti pritožb,
  - specializirano sodišče za obtožbe in obnovo postopka,
  - Svet za imenovanja v pravosodju Danske in
  - Sodna uprava Danske.
- Upravljanje sodišč

Sodišča upravlja **Sodna uprava Danske**, ki je bila kot nova neodvisna institucija ustanovljena **1. julija 1999**. Ta organ zagotavlja pravilno in ustrezno upravljanje sredstev, osebja, zgradb in informacijske tehnologije sodišč ter Odbora za presojo dopustnosti pritožb.

Sodno upravo Danske vodita **svet guvernerjev** in **direktor**. Sodna uprava Danske je del Ministrstva za pravosodje, vendar minister nima pristojnosti za dajanje navodil in ne more spreminjati odločitev Sodne uprave Danske.

Svet guvernerjev je glavni izvršilni organ in je na splošno pristojen za dejavnosti Sodne uprave Danske. Direktor, ki ga imenuje in ga lahko razreši svet guvernerjev, je pristojen za vsakodnevno upravljanje. Za direktorja ni nujno, da ima diplomu iz prava.

Zakon o Sodni upravi Danske določa sestavo sveta guvernerjev Sodne uprave Danske. Svet guvernerjev ima 11 članov, od katerih je osem predstavnikov sodišč, en odvetnik in dve osebi, ki dobro poznata področje upravljanja in družbena vprašanja.

Pravne zbirke podatkov

Več informacij je na voljo v redno posodobljenem pregledu in opisu [pravosodnega sistema Danske](#).

Sorodne povezave

[Agencija za civilne zadeve](#)

Zadnja posodobitev: 04/05/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [de](#).

Pravosodni sistemi držav članic - Nemčija

Na tej strani je na voljo [pregled sodnega sistema v Nemčiji](#).

Organizacija sodstva – sodni sistemi

Ker je Zvezna republika Nemčija zvezna država je tudi sodni sistem zvezen. Sodno pristojnost izvajajo zvezna sodišča in sodišča 16 zveznih dežel (Länder). Največji delež zagotavljanja sodnega varstva nosijo dežele.

Nemški sodni sistem je razdeljen na pet **neodvisnih vrst sodstva ali pristojnosti**:

redno sodstvo,
delovnopravno sodstvo,
splošno upravno sodstvo,
finančno sodstvo,
socialno sodstvo.

Poleg teh vrst sodstva obstaja tudi ustavno sodstvo, v okviru katerega delujejo **Zvezno ustavno sodišče** in **ustavna sodišča dežel**.

Pregled strukture sodišč je na voljo na spletnih straneh [Zveznega ministrstva za pravosodje](#).

Upravljanje sodišč

Sodišča dežel praviloma upravljajo deželna ministrstva za pravosodje. Na zvezni ravni je zvezni **minister za pravosodje** pristojen za nadzor nad pravosodno upravo [Zveznega vrhovnega sodišča](#), [Zveznega upravnega sodišča](#) in [Zveznega finančnega sodišča](#). Zvezno ministrstvo za delo in socialne zadeve je pristojno za nadzor nad pravosodno upravo [Zveznega delovnega sodišča](#) in [Zveznega socialnega sodišča](#).

Pristojna ministrstva upravljajo tudi z potrebnimi proračunskimi sredstvi. Edina izjema je [Zvezno ustavno sodišče](#), ki je kot neodvisni ustavni organ organizacijsko samostojno in samo predloži svoj proračun v potrditev pristojnemu organu.

Vrste sodišč – kratek opis

V Nemčiji so sodišča organizirana kot redna sodišča in specializirana sodišča. Redna sodišča so civilna in kazenska sodišča. Specializirana sodišča so upravna sodišča, finančna sodišča, delovna sodišča in socialna sodišča. Poleg teh sodišč obstajajo tudi ustavna sodišča, in sicer Zvezno ustavno sodišče in ustavna sodišča dežel.

Hierarhija sodišč

Glej [pregled hierarhije sodišč](#), ki ga je pripravilo Zvezno ministrstvo za pravosodje.

Sorodne povezave

[Spletna stran Zveznega ministrstva za pravosodje](#)

[Zvezno vrhovno sodišče](#)

[Zvezno upravno sodišče](#)

[Zvezno finančno sodišče](#)

[Zvezno delovno sodišče](#)

[Zvezno socialno sodišče](#)

[Zvezno ustavno sodišče](#)

[Zvezno ministrstvo za pravosodje](#)

Zadnja posodobitev: 14/05/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Pravosodni sistemi držav članic - Estonija

Ta razdelek predstavlja [pregled sodnega sistema v Estoniji](#).

Organizacija sodstva – pravosodni sistemi

Estonska ustava določa, da sodno oblast izvajajo samo sodišča. Soditi morajo v skladu z ustavo in drugimi zakoni. V skladu z ustavo je v Estoniji za sojenje pristojna izključno sodna oblast. Sodišča so pri izvajanju nalog ločena od izvršilne in zakonodajne oblasti.

Upravljanje sodišč

Sodišča prve in druge stopnje upravlja ministrstvo za pravosodje skupaj s svetom za upravljanje sodišč. Svet za upravljanje sodišč je svetovadni organ, vzpostavljen za vodenje sodnega sistema, njegovo delo pa usmerja predsednik vrhovnega sodišča. Delo sodišč prve in druge stopnje se financira iz državnega proračuna v okviru proračuna ministrstva za pravosodje. Vrhovno sodišče je samo odgovorno za svoje upravljanje in ima svoj proračun.

Svet za upravljanje sodišč sestavljajo:

predsednik vrhovnega sodišča (tudi predsednik sveta),

pet sodnikov, ki jih za tri leta imenuje zbor vseh sodnikov (*en banc*),
dva člana estonskega parlamenta,
odvetnik, ki ga imenuje odbor odvetniške zbornice,
generalni državni tožilec ali državni tožilec, ki ga imenuje prvi,
pravosodni kancler ali predstavnik, ki ga imenuje prvi,
minister za pravosodje ali njun predstavnik, ki sodeluje na sejah sveta in ima pravico govoriti.

Več informacij o Svetu za upravljanje sodišč je na voljo [tukaj](#).

Hierarhija sodišč

Estonski sodni sistem se deli na **tri ravni**:

okrajna sodišča in **upravna sodišča** so sodišča prve stopnje,
okrožna sodišča (pritožbena sodišča) so sodišča druge stopnje,
vrhovno sodišče je pritožbeno sodišče najvišje stopnje (kasacija).

Kot sodišča splošne pristojnosti okrajna sodišča obravnavajo civilne, kazenske in prekrškovne zadeve. Kot sodišča prve stopnje upravna sodišča obravnavajo tiste upravne zadeve, za katere so po zakonu pristojna. Okrožna sodišča so sodišča druge stopnje in obravnavajo pritožbe zoper sodbe okrajnih in upravnih sodišč. Vrhovno sodišče je sodišče najvišje stopnje in obravnava kasacijske pritožbe zoper odločbe okrožnih sodišč. Vrhovno sodišče je tudi sodišče za oceno ustavnosti.

Pravne zbirke podatkov

Splošne informacije o estonskem pravnem sistemu so na voljo na spletišču [ministra za pravosodje](#).

Pregled sodnega sistema v Estoniji je na voljo tudi na [spletišču sodišč](#).

Ali je dostop do te zbirke podatkov brezplačen?

Dostop do informacij o estonskem pravnem in sodnem sistemu je **brezplačen**.

Zadnja posodobitev: 06/01/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani [en](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Pravosodni sistemi držav članic - Irska

Ta stran vsebuje pregled sodnega sistema na Irskem.

Organizacija sodstva – Irska

[Sodna služba](#), neodvisna organizacija, ki je bila ustanovljena leta 1999 na podlagi Zakona o sodni službi iz leta 1998, ima naslednje zakonsko predpisane naloge:

upravljanje sodišč,
zagotavljanje podpornih storitev sodnikom,
zagotavljanje informacij o sodnem sistemu javnosti,
zagotavljanje, upravljanje in vzdrževanje sodnih zgradb,
zagotavljanje prostorov za stranke sodišč.

Ustava Irske določa, da se sodna oblast izvršuje na sodiščih, ustanovljenih z zakonom, izvršujejo pa jo sodniki, ki jih imenuje predsednik na priporočilo vlade. Sodniki vseh sodišč so v skladu z ustavo pri opravljanju sodniške funkcije popolnoma neodvisni. Sodnika ni mogoče razrešiti s položaja, razen če se mu dokaže neprimerno vedenje ali nesposobnost, in še takrat le na podlagi sklepa, ki ga sprejmeta oba doma parlamenta.

Hierarhija sodišč

Ustava opredeljuje strukturo sodnega sistema, ki ga sestavljajo najvišje prizivno sodišče, vrhovno sodišče, in prvostopenjska sodišča, ki vključujejo višje sodišče s splošno sodno pristojnostjo v vseh kazenskih in civilnih zadevah ter sodišča s krajevno sodno pristojnostjo, okrožna sodišča in okrajna sodišča. O kazenskem postopku člen 38 ustave določa: „Osebi, ki je obtožena kaznivega dejanja, se sodi v skladu z zakonom“. Manjše prestopke obravnavajo sodišča, pristojna za sojenje po skrajšanem postopku, osebi, obtoženi kaznivega dejanja, sodi le porota. Ustava prav tako določa ustanovitev specializiranih sodišč, da bi zagotovila učinkovito sodno varstvo na področjih zunaj pristojnosti sodišč splošne pristojnosti. Sodne obravnave so javne, razen v zadevah, iz katerih je javnost izključena (znak „brez javne obravnave“).

Sodišča, ki odločajo v civilnih zadevah, so naslednja:

Vrhovno sodišče	Višje sodišče
(s sedežem v Dublinu) Pristojno za obravnavanje pritožb	(s sedežem v Dublinu) Splošna pristojnost in pristojnost za obravnavo pritožb glede odločb okrožnega sodišča in nekaterih drugih sodišč
Okrožno sodišče	Okrajno sodišče
(s sedežem v vsakem od 26 glavnih mest okrajev) Splošna pristojnost za zadeve, v katerih vrednost zahtevka ne presega 38 092,14 EUR, ter pristojnost za obravnavanje pritožb glede odločb okrajnega sodišča in nekaterih drugih sodišč	(s sedežem v 24 okrajih) Splošna pristojnost za zadeve, kjer vrednost zahtevka ne presega 6 348,69 EUR (vključno s postopkom v sporu majhne vrednosti pri nekaterih potrošniških sporih v vrednosti do 1 269,74 EUR)

Zadnja posodobitev: 18/01/2024

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Pravosodni sistemi držav članic - Grčija

V tem oddelku je na voljo pregled sistema sodišč v Grčiji.

Organizacija pravosodja – pravosodni sistemi

Pravosodje v Grčiji je ena od treh vej oblasti. V skladu z načelom **delitve oblasti** je sodstvo **neodvisno** od zakonodajnih in izvršilnih organov.

Vrste sodišč – kratek opis

Sodišča v Grčiji so razdeljena v naslednje glavne **kategorije**:

upravna sodišča (*Dioikitika dikastiria*)

civilna sodišča (*Politika dikastiria*)

kazenska sodišča (*Poinika dikastiria*)

Upravljanje sodišč

Sodišča vodijo sodni uradniki, zlasti predsednik sodišča ali tričlanski svet sodišča, kot je ustrezno.

Hierarhija sodišč

Civilna sodišča:

vrhovno sodišče (*Areios Pagos*), pritožbena sodišča, sodišča prve stopnje, okrožna sodišča

Kazenska sodišča:

vrhovno sodišče, pritožbena sodišča, nižja sodišča, sodišča za prekrške

Upravna sodišča:

državni svet, višje upravno sodišče, upravna sodišča

Sorodne povezave

[🔗 Državni svet](#)

[🔗 Upravno sodišče prve stopnje v Atenah](#)

[🔗 Državno tožilstvo na sodišču prve stopnje v Atenah](#)

[🔗 Ministrstvo za pravosodje](#)

[🔗 Vrhovno sodišče](#)

Zadnja posodobitev: 12/03/2024

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani [es](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Pravosodni sistemi držav članic - Španija

Ta razdelek vsebuje splošen pregled sistema sodišč (*juzgados in tribunales*) v Španiji.

Organizacija pravosodja. Sodni sistemi.

Delovanje pravosodja

Na področju sodobnih pravnih sistemov se španski sistem uvršča v tako imenovani kontinentalni model.

Osnovne značilnosti tega modela so:

ločitev javnega in zasebnega dela pravnega sistema, ki je razdeljen na panoge, ki zajemajo ustavne, kazenske, upravne, davčne, civilne, gospodarske, delovno-socialne in postopkovne zadeve;

primarnost zakonodaje in pisanega prava v sistemu virov, kot so opredeljeni v Civilnem zakoniku (to so zakoni, ustaljene pravne prakse in splošna pravna načela);

hierarhična organiziranost sodstva s sistemom pravnih sredstev.

Vrste sodišč – kratek opis

V španski ustavi iz leta 1978 je določeno, da je Španija socialna in demokratična pravna država, ki s svojim pravnim redom brani najvišje vrednote svobode, pravičnosti, enakosti in političnega pluralizma.

Ustava temelji na nedeljivi enotnosti španskega naroda, skupni in nedeljivi domovini vseh Špancev; priznava in zagotavlja pravico do avtonomije narodnosti in pokrajin, iz katerih je sestavljena, in solidarnost med njimi.

Naslov VI ustave se nanaša na sodstvo in v členu 117 ustave je določeno, da je načelo enotnosti sodstva podlaga za organizacijo in delovanje sodišč.

Vsa ta načela so podlaga za organizacijo sodišč v Španiji in se izražajo v enotnem sodstvu, katerega pristojnosti izvajajo sodniki (*jueces in magistrados*), ki sodijo na splošnih sodiščih.

Obstajajo številna sodišča, ki se jim delo dodeljuje glede na merila za določitev pristojnosti: vsebino zadeve, znesek, osebo, funkcijo ali regijo, saj enotnost sodstva ne izključuje obstoja različnih vrst sodišč z različnimi pristojnostmi.

Splošno sodišče je sodišče, katerega pristojnosti v skladu s členom 122 španske ustave iz leta 1978 ureja sistemski zakon o sodstvu.

Razlikovati je treba med tremi osnovnimi vidiki:

teritorialnim vidikom;

enočlansko ali kolegijsko sestavo organov;

vidikom pristojnosti.

Teritorialni vidik

V skladu z obrazložitvijo systemskega zakona št. 6/1985 z dne 1. julija 1985 o sodstvu je država za pravosodne namene organizirana **teritorialno**, in sicer v občine, okraje (*partidos*), province in avtonomne skupnosti, za katere so pristojna mirovna sodišča (*Juzgados de Paz*), prvostopenjska in preiskovalna sodišča (*Juzgados de Primera Instancia e Instrucción*), upravna sodišča (*Juzgados de lo Contencioso-Administrativo*), delovna in socialna sodišča (*Juzgado de lo Social*), sodišča, pristojna za socialno varstvo zapornikov in nadzor nad njimi (*Juzgados de Vigilancia Penitenciaria*), in sodišča za mladoletnike (*Juzgados de Menores*), deželna sodišča (*Audiencias Provinciales*) ter višja sodišča avtonomnih skupnosti (*Tribunales Superiores de Justicia*). Nacionalno kazensko in upravno sodišče (*Audiencia Nacional*), vrhovno sodišče (*Tribunal Supremo*), osrednja preiskovalna sodišča (*Juzgados Centrales de Instrucción*) in osrednja upravna sodišča (*Juzgados Centrales de lo Contencioso-administrativo*) izvajajo sodno pristojnost na celotnem nacionalnem ozemlju.

Enočlanska ali kolegijska sestava organov

Kar zadeva sestavo organov, sodniki posamezniki sodijo na vseh sodiščih, razen na vrhovnem sodišču, nacionalnem kazenskem in upravnem sodišču, višjih sodiščih avtonomnih skupnosti in deželnih sodiščih.

Vrhovno sodišče sestavljajo predsednik, predsedniki senatov (*presidentes de sala*) in sodniki (*magistrados*), ki so z zakonom dodeljeni posameznemu senatu. Obstaja pet senatov, in sicer za civilne, kazenske, upravne, delovno-socialne in vojaške zadeve.

Nacionalno kazensko in upravno sodišče (*Audiencia Nacional*) sestavljajo predsednik, predsedniki senatov in sodniki, ki so z zakonom dodeljeni posameznemu senatu (za pritožbene, kazenske, upravne in delovno-socialne zadeve).

Višja sodišča avtonomnih skupnosti (*Tribunales Superiores de Justicia*) imajo štiri senate (za civilne, kazenske, upravne in delovno-socialne zadeve). Ta sodišča sestavljajo predsednik, ki je tudi predsednik civilnega in kazenskega senata, predsedniki senatov in sodniki, ki so z zakonom dodeljeni posameznemu senatu.

Deželna sodišča (*Audiencias Provinciales*) sestavljajo predsednik in dva ali več sodnikov. Obravnavajo civilne in kazenske zadeve, lahko imajo tudi civilne in kazenske oddelke.

Sodna pisarna

Sistemski zakon o sodstvu opredeljuje sodno pisarno (*Oficina Judicial*) kot administrativni organ, ki podpira delo sodnikov in sodišč.

Zasnovana je bila z namenom povečanja učinkovitosti, uspešnosti in preglednosti sodnih postopkov, racionalizacije reševanja zadev ter spodbujanja sodelovanja in usklajevanja med različnimi upravami. Ustanovitev te pisarne je torej odziv na prizadevanja za kakovostno javno službo, ki je blizu ljudem, uresničuje ustavne vrednote in je prilagojena dejanskim potrebam državljanov.

To je nov organizacijski model, ki uvaja sodobne upravljavske tehnike, zasnovane na kombinaciji različnih administrativnih enot: enot za neposredno podporo sodnim postopkom, enakovrednih nekdanjim enotam sodišč (*juzgados*), ki podpirajo sodnike pri njihovih uradnih dolžnostih, ter skupnih postopkovnih služb pod vodstvom sodnih tajnikov (*Secretarios Judiciales*), ki izvršujejo vse naloge, ki niso strogo sodne narave, kot so sprejemanje dokumentov, obravnava sodnih pozivov, izvrševanje odločb, izvajanje nesodnih postopkov, odločanje o dopustnosti vlog v postopku, obveščanje strank, odprava proceduralnih pomanjkljivosti ipd.

Obstajajo tri vrste skupnih postopkovnih služb:

skupna splošna služba,

skupna služba za vodenje zadev,

skupna služba za izvrševanje odločb.

Novi organizacijski model se je začel uporabljati v mestih Burgos in Murcia novembra 2010. Februarja 2011 so bile sodne pisarne ustanovljene v mestih Cáceres in Ciudad Real, ter junija 2011 v mestih Leon, Cuenca in Mérida. Sodna pisarna naj bi bila leta 2013 ustanovljena tudi v mestih Ceuta in Melilla. Ta model obstaja vzporedno s prejšnjim modelom sodišč (*juzgados in tribunales*), ki je običajen drugod po Španiji.

Sodna pristojnost

Poleg regionalnega elementa je treba poudariti različne vrste zadev, ki jih lahko obravnavajo sodišča in sicer v okviru **štirih sodnih sistemov**:

Civilna sodišča: obravnavajo spore, za katere niso izrecno pristojna druga sodišča. Zato jih je mogoče opredeliti kot splošna sodišča.

Kazenska sodišča: obravnavajo kazenske zadeve v kazenskih postopkih. Značilnost španskega prava je, da lahko postopek v civilni zadevi, ki izhaja iz kaznivega dejanja, pred sodiščem teče sočasno s kazenskim postopkom. V takem primeru bo kazensko sodišče odločilo o ustreznih odškodnini za poravnavo škode, nastale zaradi kaznivega dejanja ali prekrška.

Upravna sodišča: nadzorujejo zakonitost delovanja javnih uprav in obravnavajo finančne zahteve zoper nje.

Delovna in socialna sodišča: obravnavajo zahteve s področja delovnega prava, vključno s posameznimi spori med delavcem in delodajalcem, ki izhajajo iz pogodbe o zaposlitvi, in zadevami glede kolektivnih pogajanj, ter zahtevke, povezane s socialno varnostjo ali vložene zoper državo, kadar je ta odgovorna v skladu z delovnopravno zakonodajo.

Poleg teh štirih sistemov sodišč v Španiji obstaja tudi **vojaško sodišče**.

Vojaško sodišče je izjema od načela enotnosti sodstva.

Za več informacij glej stran o splošnih sodiščih v Španiji.

V Španiji ni izrednih sodišč, vendar kaže opozoriti, da so bila v okviru že navedenih sodnih sistemov **ustanovljena specializirana sodišča za posebne zadeve**.

To so na primer sodišča za nasilje nad ženskami (*Juzgados de Violencia sobre la Mujer*), sodišča, pristojna za socialno varstvo zapornikov in nadzor nad njimi, ter sodišča za mladoletnike. To so splošna sodišča, vendar so specializirana za posamezno področje. Za več informacij glej stran o specializiranih sodiščih v Španiji.

Hierarhija sodišč

Španija ima dvostopenjski sistem, ki določa hierarhijo sodišč v sistemu pravnega varstva.

Treba je vedeti, kaj določa španski pravni red glede področij pristojnosti vsakega sodišča, da se opredelijo pravna sredstva, ki so na voljo, in sodišča, pri katerih jih je treba vložiti. **Za več informacij glej stran o splošnih sodiščih v Španiji.**

Pravne zbirke podatkov

Ali je dostop do zbirk podatkov brezplačen?

Da, dostop je brezplačen.

Kratek povzetek vsebine

Zakonodajne zbirke podatkov. [📄 Uradni list Španije \(Boletín Oficial del Estado\)](#).

Zbirke podatkov o sodni praksi. [📄 Pravni dokumentacijski center \(Centro de Documentación Judicial\)](#).

Sorodne povezave

[📄 SPLOŠNI SODNI SVET \(CONSEJO GENERAL DEL PODER JUDICIAL DE ESPAÑA\)](#)

Zadnja posodobitev: 17/01/2024

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Pravosodni sistemi držav članic - Francija

Ta stran vsebuje pregled organizacije pravosodja.

Organizacija pravosodja – redna in upravna sodišča

Hierarhija sodišč

Redna sodišča

1. Prva stopnja:

Civilna sodišča

Splošno sodišče (*tribunal judiciaire*)

Specializirana civilna sodišča (delovno sodišče (*conseil de prud'hommes*), gospodarsko sodišče (*tribunal de commerce*) itd.)

Kazenska sodišča

Sodišče za prekrške (*tribunal de police*), ki obravnava prekrške (*contraventions*)

Kazensko sodišče (*tribunal correctionnel*), ki obravnava srednje huda kazniva dejanja (*délits*)

Porotno sodišče (*cour d'assises*), ki obravnava težja kazniva dejanja (*crimes*)

2. Druga stopnja: Pritožbena sodišča (*cours d'appel*)

3. Kasacijsko sodišče (*Cour de cassation*)

Upravna sodišča

1. Prva stopnja:

Upravno sodišče (*tribunal administratif*)

Specializirana upravna sodišča (finančna sodišča, kot je regionalni računski urad (*chambre régionale des comptes*), socialna sodišča (*juridictions d'aide sociale*), disciplinska sodišča (*juridictions disciplinaires*))

2. Druga stopnja:

Pritožbena upravna sodišča (*cours administratives d'appel*)

Specializirana pritožbena upravna sodišča (*juridictions administratives d'appel spécialisées*), kot je Računsko sodišče (*Cour des comptes*) ali Osrednja komisija za socialno pomoč (*Commission centrale d'aide sociale*)

3. Državni svet (*Conseil d'Etat*)

Več informacij je na voljo na [spletišču Državnega sveta](#).

Pravne zbirke podatkov

Pravne zbirke podatkov v Franciji so dostopne na internetu v okviru javne službe. Spletišče [Légifrance](#) vsebuje:

[sodbe Kasacijskega sodišča in pritožbenih sodišč](#) (podatkovne zbirke „CASS“, „INCA“ in „CAPP“)

[odločbe Državnega sveta](#)

[odločbe pritožbenih upravnih sodišč](#)

[odločbe nekaterih upravnih sodišč](#) (v podatkovni zbirki „JADE“).

Ali je dostop do teh podatkovnih zbirk brezplačen?

Dostop do teh podatkovnih zbirk je brezplačen.

Sorodne povezave

[Iskanje pristojnega sodišča](#)

[Organizacija pravosodja – Francija](#)

Zadnja posodobitev: 19/04/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Pravosodni sistemi držav članic - Hrvaška

Pravosodni sistem v Republiki Hrvaški

Ustava Republike Hrvaške določa, da se oblast v Republiki Hrvaški izvršuje po načelu tristranske delitve oblasti na zakonodajno oblast, ki jo izvaja hrvaški parlament, izvršilno oblast, ki jo izvaja vlada Republike Hrvaške, in sodno oblast, ki jo izvajajo sodišča Republike Hrvaške; tri veje oblasti med seboj sodelujejo in se nadzorujejo, pri tem pa pri delu in odločanju ostajajo med seboj neodvisne. Sodišča kot nosilci sodne oblasti sodijo v skladu z ustavo, zakoni, drugimi predpisi in mednarodnimi pogodbami, ki jih je Republika Hrvaška podpisala in ratificirala. Sodniško funkcijo opravljajo sodniki, ki jih imenuje državni sodni svet. Sodniki so pri opravljanju sodniške funkcije neodvisni in samostojni ter uživajo imuniteto v skladu z zakonom. Sodniška funkcija je trajna in sodniki poleg nje ne smejo opravljati nobenih drugih funkcij.

Pravosodni sistem v Republiki Hrvaški sestavljajo sodstvo (sodišča), samostojni in neodvisni pravosodni organi (državno tožilstvo), izvršilni organi (ministrstvo za pravosodje), samostojni in neodvisni organi (državni sodni svet in tožilski svet), samostojna in neodvisna služba (odvetništvo), samostojna in neodvisna javna služba (notarji) in javna institucija (pravosodna akademija).

Organizacija pravosodnega sistema v Republiki Hrvaški

Naloga ministrstva za pravosodje je ohranjati temeljne vrednote pravnega reda ter zagotavljati pogoje za njegovo dobro delovanje in nadaljnji razvoj pravosodnega sistema.

Ministrstvo za pravosodje opravlja:

upravne in druge naloge, ki se nanašajo na:

področje civilnega, kazenskega, prekrškovnega in gospodarskega prava ter upravnega sodstva; organizacijo, delovanje in strokovno usposabljanje v organih, ki izvršujejo kazenske sankcije in sankcije za prekrške; upravne in druge zadeve v notariatu in odvetništvu; sodne in notarske takse; mednarodno pravno pomoč in druge oblike pravne pomoči; izvrševanje kazenskih sankcij in sankcij za prekrške, pomilostitev in pogojni odpust; upravne in strokovne naloge v zvezi s probacijo pri odločanju o začetku preгона ter pri izbiri vrste in obsega kazenske sankcije; izvrševanje sankcij brez odvzema prostosti, ki se izrečejo odraslim storilcem kaznivih dejanj; naloge za razvoj in usklajevanje sistema pomoči žrtvam in pričam; informatizacijo pravosodja; ter **spremljanje izvajanja upravnih nalog v pravosodnih organih, državnem tožilstvu in organih za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj;**

upravne in druge naloge, ki se nanašajo na:

lastninsko pravico, premoženjskopravne zadeve v zvezi z razlastitvijo in drugimi omejitvami lastništva, premoženjskopravne zadeve v zvezi z gradbenimi, kmetijskimi in gozdnimi zemljišči, komasacijo, prodajo in nakup zemljišč in poslopij ter kmetijske dejavnosti, ki niso v pristojnosti drugih organov državne uprave, premoženje tujih državljanov, zadeve v zvezi z odškodnino za premoženje, odvzeto med jugoslovansko komunistično vladavino, ki niso v pristojnosti drugih organov državne uprave, ter dedovanje premoženja, pravic in obveznosti nekdanje SFRJ; upravne in strokovne naloge v zvezi s sodelovanjem Vlade Republike Hrvaške z mednarodnimi kazenskimi sodišči, zastopanje Republike Hrvaške pred Mednarodnim sodiščem in drugimi mednarodnimi sodišči, razen če posebna odločba Vlade Republike Hrvaške ne določa drugače, ter naloge, ki se nanašajo na varstvo človekovih pravic in pravice narodnih manjšin, ki niso v pristojnosti drugih organov državne uprave; sodelovanje z ministrstvom, odgovornim za upravljanje državnega premoženja, glede upravljanja in odsvojitve delnic in deležev v družbah, ki pomenijo državno premoženje v lasti Republike Hrvaške, ter glede družb, ki kot glavno dejavnost opravljajo dejavnosti v pristojnosti ministrstva; zadeve v zvezi s sodelovanjem Republike Hrvaške pri delu organov Evropske unije na področjih iz pristojnosti ministrstva, in druge zadeve, za katere je ministrstvo pristojno na podlagi posebnega zakona.

Sodišča v Republiki Hrvaški

Zakon o sodiščih (*Zakon o sudovima*) ureja organizacijo, področje dejavnosti in pristojnost sodišč.

V Republiki Hrvaški sodno oblast izvajajo sodišča kot posebni organi državne oblasti. Izvajajo jo samostojno in neodvisno v okviru pristojnosti, določenih z zakonom.

Sodišča odločajo na podlagi ustave Republike Hrvaške, mednarodnih pogodb, ki so del pravnega reda Republike Hrvaške, zakonov ter drugih predpisov, sprejetih v skladu z ustavo Republike Hrvaške, mednarodnimi pogodbami in zakoni.

Sodišča odločajo v sporih o temeljnih človekovih pravicah in obveznostih, o pravicah in obveznostih Republike Hrvaške ter enot lokalne in regionalne samouprave ter o pravicah in obveznostih drugih pravnih oseb; storilcem kaznivih dejanj in prekrškov, določenih z zakonom in drugimi predpisi, izrekajo kazni in druge ukrepe; odločajo o zakonitosti splošnih in posamičnih aktov javnopravnih organov; odločajo v sporih o osebnih razmerjih državljanov, delovnih, gospodarskih, premoženjskih in drugih civilnopravnih sporih ter v drugih pravnih zadevah, kadar to določa zakon. Sodišča sodijo v skladu z ustavo, mednarodnimi pogodbami, zakoni in drugimi veljavnimi pravnimi viri.

Sodno oblast v Republiki Hrvaški izvajajo **sodišča splošne pristojnosti** in **specializirana sodišča** ter **Vrhovno sodišče Republike Hrvaške (Vrhovni sud Republike Hrvatske)**, ki je tudi najvišje sodišče v Republiki Hrvaški.

Sodišča splošne pristojnosti so sodišča, ki obravnavajo zadeve, za katere niso pristojna specializirana sodišča. Delijo se na občinska sodišča (*općinski sudovi*) in županijska sodišča (*županijski sudovi*).

Specializirana sodišča so sodišča, ki obravnavajo zadeve, za katere so po zakonu pristojna. To so gospodarska sodišča (*trgovački sudovi*), upravna sodišča (*upravni sudovi*), sodišča za prekrške (prekršajni sudovi), Visoko gospodarsko sodišče Republike Hrvaške (*Visoki trgovački sud Republike Hrvatske*), Visoko upravno sodišče Republike Hrvaške (*Visoki upravni sud Republike Hrvatske*) in Visoko sodišče Republike Hrvaške za prekrške (*Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske*).

Sodišča se nadalje delijo na sodišča prve in sodišča druge stopnje.

Postopek odločanja o pravni zadevi se začne pri sodišču prve stopnje. To so občinska, upravna, gospodarska sodišča in sodišča za prekrške.

Sodišča druge stopnje odločajo o pritožbah zoper odločbe sodišč prve stopnje ter opravljajo druge naloge, določene v zakonu. To so županijska sodišča (instančna občinskim sodiščem), Visoko gospodarsko sodišče Republike Hrvaške (instančno gospodarskim sodiščem), Visoko sodišče Republike Hrvaške za prekrške (instančno sodiščem za prekrške) in Visoko upravno sodišče Republike Hrvaške (instančno upravnim sodiščem).

Občinska sodišča in sodišča za prekrške so ustanovljena za območje ene ali več občin, enega ali več mest ali delov mestnega območja, županijska, gospodarska in upravna sodišča pa za območje ene ali več županij.

Visoko gospodarsko sodišče Republike Hrvaške, Visoko upravno sodišče Republike Hrvaške, Visoko sodišče Republike Hrvaške za prekrške in Vrhovno sodišče Republike Hrvaške so ustanovljena za območje Republike Hrvaške.

Vrhovno sodišče Republike Hrvaške

Vrhovno sodišče Republike Hrvaške ima sedež v Zagrebu.

Zagotavlja enotno uporabo prava in enako obravnavanje vseh pri njegovi uporabi;

odloča o rednih pravih sredstvih, kadar je to določeno s posebnim zakonom;

odloča o izrednih pravih sredstvih zoper pravnomočne odločbe sodišč v Republiki Hrvaški;

odloča v sporih o pristojnosti, kadar je to določeno s posebnim zakonom;

obravnavata aktualna vprašanja sodne prakse, analizira potrebe po strokovnem izpopolnjevanju sodnikov, sodnih svetovalcev in sodniških pripravnikov ter opravlja druge zadeve, ki jih določa zakon.

Vrhovno sodišče Republike Hrvaške

, Trg Nikole Šubića Zrinskog 3

10 000 Zagreb

Tel. +385 14862222, +385 14810036

Faks +385 14810035

E-naslov: vsrh@vsrh.hr

<http://www.vsrh.hr/>

Predsednik Vrhovnega sodišča Republike Hrvaške

Predsednik Vrhovnega sodišča Republike Hrvaške zastopa Vrhovno sodišče Republike Hrvaške in sodno oblast ter opravlja upravne naloge sodišča in druge naloge, določene z zakonom in s poslovnikom Vrhovnega sodišča Republike Hrvaške.

Predsednika vrhovnega sodišča po predhodnem mnenju generalne skupščine (*Opća sjednica*) Vrhovnega sodišča Republike Hrvaške in pristojnega odbora hrvaškega parlamenta na predlog predsednika Republike Hrvaške za štiriletni mandat izvoli hrvaški parlament in je po izteku mandata lahko ponovno izvoljen. Posameznik je lahko na to mesto izvoljen največ dvakrat.

Za predsednika vrhovnega sodišča je lahko izvoljen vsakdo, ki izpolnjuje splošne in posebne pogoje za sodnika Vrhovnega sodišča Republike Hrvaške. Če je za predsednika vrhovnega sodišča izvoljena oseba, ki pred tem še ni opravljala sodniške funkcije na tem sodišču, državni sodni svet tako osebo imenuje tudi za sodnika vrhovnega sodišča.

Zakon o krajevni pristojnosti in sedežih sodišč (Zakon o područjima i sjedištima sudova, Narodne novine (NN, uradni list Republike Hrvaške) št. 67/18) določa krajevno organizacijo in nadaljnjo racionalizacijo sodne mreže; opredeljuje 15 županijskih sodišč, 34 občinskih sodišč, 9 gospodarskih sodišč in 4 upravna sodišča.

[Zakon o sodiščih](#)

[Zakon o krajevni pristojnosti in sedežih sodišč](#)

Pravosodni organi

Pravosodni organi v Republiki Hrvaški so sodišča in tožilstva.

Sodišča

Vrhovno sodišče Republike Hrvaške

Županijska sodišča (15)	Visoko gospodarsko sodišče (1)	Visoko upravno sodišče (1)	Visoko sodišče za prekrške (1)
Občinska sodišča (34)	Gospodarska sodišča (9)	Upravna sodišča (4)	

Državno tožilstvo (Državno odvjetništvo)

Državno tožilstvo je samostojen in neodvisen pravosodni organ, pristojen in dolžen ukrepati zoper storilce kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj, opravljati pravna dejanja za zaščito premoženja Republike Hrvaške ter uporabiti pravna sredstva za zaščito ustave in zakonov Republike Hrvaške.

Državno tožilstvo izvršuje svoje pristojnosti na podlagi ustave Republike Hrvaške, mednarodnih pogodb, ki so del pravnega reda Republike Hrvaške, pravnega reda EU, zakonodaje in drugih pravnih virov.

Državno tožilstvo Republike Hrvaške je bilo ustanovljeno za celotno ozemlje Hrvaške; občinska tožilstva (*općinska državna odvjetništva*) so bila ustanovljena za delovanje pri občinskih sodiščih in osebah javnega prava, županijska tožilstva (*županijska državna odvjetništva*) pa za delovanje pri županijskih, gospodarskih in upravnih sodiščih. Z zakonom se lahko ustanovijo posebna tožilstva za obravnavo nekaterih vrst zadev in pri sodiščih, za katere tako določa zakon.

Občinska tožilstva so podrejena županijskim, ta in posebna tožilstva pa so podrejena Državnemu tožilstvu Republike Hrvaške.

Urad tožilstva vodi državni tožilec, odgovoren za opravljanje nalog v pristojnosti tožilstva, ki ga zastopa in vodi.

Generalni državni tožilec (*Glavni državni odvjetnik*) Republike Hrvaške vodi Državno tožilstvo Republike Hrvaške. Vsakdo, ki izpolnjuje splošne in posebne pogoje za imenovanje za namestnika generalnega državnega tožilca Republike Hrvaške, je lahko imenovan tudi za generalnega državnega tožilca Republike Hrvaške. Generalnega državnega tožilca Republike Hrvaške po predhodnem mnenju odbora za pravosodje hrvaškega parlamenta in na predlog hrvaške vlade za štiriletni mandat imenuje hrvaški parlament; po izteku mandata je lahko ponovno imenovan. Posameznik je lahko na to mesto imenovan največ dvakrat.

Zakon o krajevni pristojnosti in sedežih tožilstev (*Narodne novine* (NN, uradni list Republike Hrvaške) št. 67/18) je racionaliziral mrežo tožilstev in opredelil 15 županijskih tožilstev in 25 občinskih tožilstev.

Državno tožilstvo Republike Hrvaške

Urad za preprečevanje korupcije in organiziranega kriminala (<i>Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, USKOK</i>)	Županijska tožilstva
	Občinska tožilstva

Državno tožilstvo Republike Hrvaške

Gajeve 30a, 10 000 Zagreb

<http://www.dorh.hr/>

Generalni državni tožilec

Tel. +385 14591888

Faks: +385 14591854

E-naslov: tajnistvo.dorh@dorh.hr

Kazenski oddelek (*Kazneni odjel*)

Tel. +385 14591800

Faks: +385 14591805

E-naslov: tajnistvo.kazneni@dorh.hr

Oddelek za civilne in upravne zadeve (*Građansko upravni odjel*)

Tel. +385 14591861

Faks: +385 14591912

E-naslov: tajnistvo.gradjanski@dorh.hr [VJ1]

[Županijska in občinska tožilstva](#)

[Zakon o državnom tožilstvu](#)

[Zakon o krajevni pristojnosti in sedežih tožilstev](#)

Urad za preprečevanje korupcije in organiziranega kriminala

Urad za preprečevanje korupcije in organiziranega kriminala (USKOK) s sedežem v Zagrebu je posebno tožilstvo, specializirano za pregon korupcije in organiziranega kriminala, ki je krajevno pristojno za celotno ozemlje Republike Hrvaške. Pristojnost Urada za preprečevanje korupcije in organiziranega kriminala je določena v zakonu o Uradu za preprečevanje korupcije in organiziranega kriminala.

Urad za preprečevanje korupcije in organiziranega kriminala

Gajeve 30a

10 000 Zagreb

Tel. +385 14591874

Faks: + 385 14591878

E-naslov: tajnistvo@uskok.dorh.hr

[Zakon o Uradu za preprečevanje korupcije in organiziranega kriminala](#)

Zadnja posodobitev: 06/01/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Pravosodni sistemi držav članic - Italija

Ta stran vsebuje pregled sodnega sistema v Italiji.

Organizacija pravosodja – pravosodni sistemi

Italijanski pravni sistem temelji na rimskem pravu.

Funkcijo sodnika ter državnega tožilca opravljajo člani pravosodja. Upravno funkcijo opravlja Ministrstvo za pravosodje.

Pravosodna funkcija se lahko razdeli na naslednja področja:

redno civilno in kazensko,

upravno,

računsko,

vojaško,

davčno.

Za upravne zadeve so pristojna regijska upravna sodišča (*Tribunali Amministrativi Regionali* ali TAR) in državni svet (*Consiglio di Stato*).

Za zadeve v zvezi z javnim računovodstvom je pristojno računsko sodišče (*Corte dei conti*). Urad generalnega državnega tožilca, pristojnega za te zadeve, se nahaja pri istem sodišču.

Za davčne zadeve so pristojne pokrajinske davčne komisije in okrožne davčne komisije.

Pristojnost v vojaških zadevah izvajajo vojaška sodišča, vojaško pritožbeno sodišče, nadzorstveno vojaško sodišče, vojaški tožilci pri vojaških sodiščih, generalni vojaški tožilci pri vojaškem pritožbenem sodišču in generalni vojaški tožilec pri kasacijskem sodišču.

Pristojnost v rednih civilnih in kazenskih zadevah izvajajo sodniki in državni tožilci, ki pripadajo sodnemu redu, ki se deli na sodnike na eni strani, ki opravljajo funkcijo sojenja, ter državne tožilce na drugi, ki opravljajo funkcijo pregona in poizvedovanja.

Upravljanje sodišč

Ustava določa, da je Ministrstvo za pravosodje zaradi svoje posebne funkcije, vloge in odnosa s sodstvom pristojno za upravljanje sodišč.

Po zelo težkem javnem izpitu so sodniki v skladu z lastno izbiro dodeljeni sodiščem z določenim področjem pristojnosti. Ne morejo biti dodeljeni, napredovati, biti razrešeni, premeščeni ali kaznovani brez odločitve Visokega sodnega sveta (*Consiglio Superiore della Magistratura* ali *CSM*) in posebnih zagotovil varstva.

Vse zadeve, povezane s sodniki, mora oceniti CSM, ki varuje neodvisnost sodnikov in njihov status.

Predsednik Republike Italije je prav tako predsednik CSM.

Ministrstvo za pravosodje izvaja svoje upravne in organizacijske funkcije na dveh ravneh:

znotraj centralnih struktur (*dipartimenti*), večinoma v Rimu, in v lokalnih oddelkih za posebna področja pristojnosti, v sodnih uradih, na sodiščih itd.

V okviru upravne funkcije je prav tako odgovorno za delavce v pravosodju.

Na najvišji ravni sodišč (ali uradov državnega tožilstva) je:

glavni sodnik, ki je pristojen za sodstvo in ima zadnjo besedo pri sodnih odločitvah;

sodni upravljavec (*dirigente*), ki se ukvarja z organizacijo sodnih storitev za javnost in notranjo pomočjo sodnikom in tožilcem. *Dirigente* je najvišji položaj upravnega osebja.

Vrste sodišč – kratek opis

Sodišča so organizirana, kot sledi:

Prva stopnja

mirovni sodniki (*giudici di pace*) – so nepoklicni sodniki. Odločajo o manj pomembnih civilnih in kazenskih zadevah;

sodišča (*tribunali*) – odločajo o hujših kaznivih dejanjih in pomembnejših civilnih zadevah;

urad za nadzor nad izvrševanjem kazenskih sankcij (*ufficio di sorveglianza*) – je na prvi stopnji pristojen za vprašanja v zvezi z izvrševanjem kazni (vprašanja o obsojencih, obsodbah itd.);

sodišča za mladoletnike (*tribunale per i minorenni*).

Druga stopnja

Odločanje o vloženi pravnih sredstvih zoper odločbo prve stopnje zaradi dejstev in razlage prava:

pritožbena sodišča (*corte d'appello*);

nadzorstvena sodišča (*tribunale di sorveglianza*) – sodišča druge stopnje (in v posebnih primerih prve stopnje) za vprašanja v zvezi z izvrševanjem kazni.

Tretja stopnja

Odločanje na najvišji ravni zaradi kršitve zakona:

kasacijsko sodišče (*Corte di cassazione*) – s splošno pristojnostjo, zadnja stopnja.

Znotraj glavnih sodišč so posebni oddelki. Porotna sodišča (*corti d'assise*) odločajo v senatih, sestavljenih iz dveh poklicnih sodnikov in šestih sodnikov porotnikov. Sodniki porotniki so izbrani med državljani za krajše obdobje, da sodelujejo s poklicnimi sodniki in predstavljajo različne sektorje družbe. Ta sodišča odločajo o hudih kaznivih dejanjih (umor, huda telesna poškodba in podobno).

Vlogo državnih tožilcev imajo:

glavni tožilci na prvi stopnji (*procuratore della Repubblica presso il Tribunale*) in njihovi namestniki (*sostituti procuratori*);

glavni tožilci na drugi stopnji (*procuratore generale presso la Corte d'appello*) in njihovi namestniki (*sostituti procuratori generali*);

generalni tožilec za kasacijsko sodišče (*procuratore generale presso la Corte di cassazione*) in njegovi namestniki (*sostituti procuratori generali*).

V Italiji imajo vlogo državnega tožilca poklicni tožilci, ki svojo funkcijo opravljajo pod nadzorom vodje posameznega tožilskega urada. Torej gre za neke vrste hierarhijo, ki velja samo za tožilske urade.

Hierarhija sodišč

	Civilna sodna pristojnost	Kazenska sodna pristojnost	Sodna pristojnost za mladoletnike	Sodna pristojnost v zvezi z izvrševanjem kazenskih sankcij
Prva stopnja	mirovni sodnik	mirovni sodnik	sodišče za mladoletnike	urad za nadzor nad izvrševanjem kazenskih sankcij / nadzorstveno sodišče
Druga stopnja	sodišče	sodišče	specializiran oddelek	nadzorstveno sodišče
	pritožbeno sodišče	pritožbeno sodišče	pritožbenega sodišča	
Kršitev zakona	vrhovno sodišče (kasacijsko sodišče)	vrhovno sodišče (kasacijsko sodišče)	vrhovno sodišče (kasacijsko sodišče)	vrhovno sodišče (kasacijsko sodišče)

Pravne zbirke podatkov

Spletna stran [Ministrstva za pravosodje Italije](#) vsebuje informacije o sodstvu, Ministrstvu za pravosodje, ustreznih pristojnostih in kontaktnih podatkih različnih uradov.

Na spletni strani [Visokega sodnega sveta](#) so na voljo podrobnosti o italijanskem pravosodnem sistemu v italijanskem, angleškem in francoskem jeziku.

Dostop do obeh spletnih strani je brezplačen.

Zadnja posodobitev: 18/01/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani [\[el\]](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [\[en\]](#).

Pravosodni sistemi držav članic - Ciper

Organizacija pravosodja – pravosodni sistemi

Upravljanje sodišč

Ciper je bil do leta 1960 britanska kolonija. Vzpostavljeni pravni sistemi skoraj v celoti temeljijo na angleškem pravnem sistemu, zakonodaja pa je bila sprejeta na podlagi načel običajnega prava in enakosti.

Pravni sistem, ki velja od ustanovitve Republike Ciper, ohranja vpliv angleškega pravnega sistema. Sodišča Republike Ciper uporabljajo naslednjo zakonodajo:

ustavo Republike Ciper (Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας),
zakone, ohranjene na podlagi člena 188 ustave,
načela običajnega prava in enakosti,
zakone, ki jih je sprejel predstavniški dom (Βουλή των Αντιπροσώπων).

Po pristopu Republike Ciper k Evropski uniji leta 2004 je bila ustava Republike Ciper spremenjena, tako da prevlada evropsko pravo.

Vrste sodišč – kratek opis

Na Cipru so sodišča dveh stopenj: vrhovno sodišče (Ανώτατο Δικαστήριο) (druga stopnja) in različna sodišča prve stopnje, ki so navedena spodaj:

VRHOVNO SODIŠČE (ΑΝΩΤΑΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ),
OKROŽNA SODIŠČA (ΕΠΑΡΧΙΑΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ),
POROTNA SODIŠČA (ΚΑΚΟΥΡΓΓΙΟΔΙΚΕΙΑ),
DRUŽINSKA SODIŠČA (ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ),
SODIŠČE ZA NADZOR NAD NAJEMNINAMI (ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΩΝ),
DELOVNO SODIŠČE (ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ),
VOJAŠKO SODIŠČE (ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ).

Pravne zbirke podatkov

Uradna pravna zbirka podatkov še vedno ne obstaja. Na voljo so številne zasebne pravne zbirke podatkov, od katerih nekatere ponujajo storitve naročnikom, druge pa omogočajo brezplačen dostop.

Vsebujejo informacije o sodbah sodišč in primarni zakonodaji.

Sorodne povezave

[Vrhovno sodišče Cipra](#) (Ανώτατο Δικαστήριο Κύπρου)

Zadnja posodobitev: 11/04/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [lv](#)

Pravosodni sistemi držav članic - Latvija

Ta del vsebuje pregled sodnega sistema v Latviji.

Organizacija pravosodja – pravosodni sistemi

Poleg zakonodajne in izvršilne veje oblasti ima Latvija neodvisno sodstvo s trislojnim sodnim sistemom. Ustava določa, da sodno oblast izvajajo okrožna in mestna sodišča, regionalna sodišča, vrhovno sodišče in ustavno sodišče, v času vojne ali izrednih razmer pa tudi vojaška sodišča.

Upravljanje sodišč

[Zakon o sodstvu](#) določa **ministrstvo za pravosodje** kot glavni državni organ za upravljanje sodišč.

Ministrstvo za pravosodje:

lahko izda interne predpise za organizacijo upravnega dela okrožnih in mestnih sodišč, regionalnih sodišč ter zemljiškoknjižnih uradov;

lahko zahteva, da mu okrožna in mestna sodišča, regionalna sodišča ter zemljiškoknjižni uradi predložijo informacije, ki jih potrebuje za opravljanje nalog, določenih z zakoni in drugimi predpisi;

je odgovorno za institucionalno upravljanje okrožnih in mestnih sodišč, regionalnih sodišč ter zemljiškoknjižnih uradov;

izvaja inšpekcijske preglede na okrožnih in mestnih sodiščih, regionalnih sodiščih ter zemljiškoknjižnih uradih.

Sodna uprava (Tiesu administrācija) organizira in zagotavlja izvajanje upravnega dela okrožnih in mestnih sodišč, regionalnih sodišč ter zemljiškoknjižnih uradov. Deluje pod vodstvom ministra za pravosodje, ki deluje v okviru ministrstva za pravosodje.

Vrhovno sodišče (Augstākā tiesa) nima upravnih povezav z okrožnimi in mestnimi sodišči ali regionalnimi sodišči. Delo na vrhovnem sodišču organizira predsednik vrhovnega sodišča. Vrhovno sodišče ima ločen oddelek za opravljanje upravnih nalog, tj. upravo vrhovnega sodišča (*Augstākās tiesas Administrācija*).

Sodni svet (Tieslietu padome) je kolegijski organ, ki sodeluje pri oblikovanju politike in strategije sodnega sistema ter izboljševanju organizacije dela sodnega sistema.

Vrste sodišč: kratek opis in hierarhija

Redna sodišča: sodišča prve stopnje in pritožbena sodišča

Okrožna in mestna sodišča (rajonu (pilsētu) tiesas) so sodišča prve stopnje za civilne, kazenske in upravne zadeve. Strukturne enote okrožnega ali mestnega sodišča, tj. sodne stavbe, so lahko v različnih krajih na območju zadevnega okrožja ali mesta. Okrožna ali mestna sodišča imajo lahko **zemljiškoknjižni urad**. Zemljiškoknjižni urad upravlja zemljiške knjige (v katere se vpisujejo nepremičnine in z njimi povezane pravice) ter obravnava zahteve za izvršbo nespornih zahtevkov, naloge za izterjavo denarnih terjatev in odobritve izjav o dražbi.

Regionalna sodišča (apgabaltiesas) kot pritožbena sodišča obravnavajo civilne, kazenske in upravne zadeve v senatu treh sodnikov regionalnega sodišča. Strukturne enote regionalnega sodišča, tj. sodne stavbe, so lahko v različnih krajih na območju pristojnosti zadevnega regionalnega sodišča.

V skladu z [zakonom o sodstvu](#) lahko v času vojne ali izrednih razmer delujejo **vojaška sodišča**. [Zakon o vojaških sodiščih](#) določa, da odredbo o začetku delovanja vojaških sodišč izda minister za pravosodje. Na tej podlagi začnejo delovati eno ali več vojaških sodišč prve stopnje in pritožbeno vojaško sodišče.

Vrhovno sodišče

Vrhovno sodišče (Augstākā tiesa) sestavljajo senat, ki je sestavljen iz treh oddelkov (*departamenti*) (civilne zadeve, kazenske zadeve in upravne zadeve), in dve zbornici (*palātas*) (civilne zadeve in kazenske zadeve). Vrhovno sodišče je pritožbeno sodišče glede pravnih vprašanj, tj. kasacijsko sodišče (*kasācijas instance*), če zakon ne določa drugače. Vrhovno sodišče je do 31. decembra 2014 imelo dve zbornici (za civilne zadeve in kazenske zadeve), od 1. januarja 2015 do 31. decembra 2016 pa ima samo zbornico za civilne zadeve.

Plenum (plēnums) je skupščina sodnikov vrhovnega sodišča. Razpravlja o tekočih vprašanjih v zvezi z razlago pravnih določb. Plenum prav tako izvoli člane disciplinskega sodišča (*Disciplinārtiesa*). Disciplinsko sodišče sestavlja šest sodnikov z oddelkov vrhovnega sodišča. Disciplinsko sodišče se skliče za preverjanje zakonitosti odločb sodne disciplinske komisije (*Tiesnešu disciplinārkolēģija*). Za zagotovitev enotne uporabe prava lahko tekoča vprašanja v zvezi z razlago pravnih določb obravnava ne le plenum vrhovnega sodišča, temveč tudi zadevna zbornica ali oddelek v polni sestavi.

Ustavno sodišče (Safversmes tiesa) je neodvisen sodni organ, ki v okviru svojih pristojnosti, določenih v ustavi in zakonu o ustavnem sodišču, odloča o skladnosti zakonov in drugih pravnih aktov z ustavo. Obravnava tudi druge zadeve, določene v zakonu o ustavnem sodišču.

Pravne zbirke podatkov

Latvija ima naslednje pravne zbirke podatkov:

spletišče [☞ ministrstva za pravosodje](#), ki vsebuje informacije o sodnem sistemu in osebah, ki delujejo v njem (zapriseženih notarjih in zapriseženih sodnih izvršiteljih), ter povezave na druge spletne strani v zvezi s sodnim sistemom;

latvijski nacionalni portal [☞ Latvija.lv](#).

Portal „latvija.lv“ zagotavlja dostop do spletnih virov državnih organov in organov lokalne samouprave. Informacije so razvrščene po posameznih temah. Oddelek portala z naslovom „e-storitve“ (**E-pakalpojumi**) omogoča dostop do e-storitev, ki se zagotavljajo na splošno z uporabo namenske centralizirane infrastrukture. Ta oddelek portala vsebuje virtualni delovni prostor, kjer lahko uporabniki zahtevajo in prejema e-storitve državnih organov in organov lokalne samouprave, sledijo procesu izvajanja teh storitev in prejema informacije o rezultatih.

Oddelek za iskanje storitev („Katalog storitev“, **Pakalpojumu katalogs**) je centralizirana točka dostopa do storitev državnih organov in organov lokalne samouprave. „Katalog storitev“ nudi bistvene informacije o storitvah državnih organov in organov lokalne samouprave, pogojih za zahtevanje in prejemanje teh storitev ter stroških teh storitev in opise storitev. Opisi spletnih storitev vsebujejo povezavo do ustreznega vira (informacije, spletna stran, neposredna povezava ali e-storitev). Uporabniki lahko do informacij dostopajo bodisi prek kataloga, ki je razdeljen na oddelke, ki ustrezajo različnim življenjskim situacijam, bodisi z uporabo funkcij iskanja na portalu. Vsebino centraliziranega kataloga urejajo organi, ki zagotavljajo storitve.

Cilj latvijskega nacionalnega portala [☞ Latvija.lv](#) je omogočiti latvijskim in tujim državljanom dostop do spletnih virov latvijskih državnih organov in organov lokalne samouprave ter delovati kot centralizirana točka dostopa do e-storitev, ki jih zagotavljajo različne institucije.

Dostop do portala je **brezplačen**.

Povezave

[☞ Portal nacionalnih sodišč](#), [☞ vrhovno sodišče](#), [☞ ustavno sodišče](#), [☞ sodna uprava](#), [☞ ministrstvo za pravosodje](#)

Zadnja posodobitev: 27/05/2024

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Pravosodni sistemi držav članic - Litva

Na tej strani je na voljo pregled sodišč v Litvi.

Organizacija sodstva – sodni sistem

V Litvi je 22 **rednih** in 3 **specializiranih** (upravnih) sodišč.

Upravljanje sodišč

Skupščina sodnikov (*Visuotinis teisėjų susirinkimas*) je najvišji organ sodne oblasti in vključuje vse sodnike v Litvi.

Litovski **Svet sodišč** (*Teisėjų taryba*) je izvršni organ sodne oblasti, ki ima 23 članov ter zagotavlja neodvisnost sodišč in sodnikov.

Častno razsodišče (*Teisėjų garbės teismas*) je institucija sodne oblasti, ki obravnava disciplinske postopke zoper sodnike in vloge sodnikov zoper obrekovanje.

Nacionalna sodna uprava (*Nacionalinės teismų administracija*) zagotavlja učinkovito delovanje sodnih organov, neodvisnost sodišč in sodnikov ter organizacijsko neodvisnost sodišč.

Zadnja posodobitev: 07/04/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Pravosodni sistemi držav članic - Luksemburg

Ta stran vsebuje pregled sodišč v Luksemburgu.

Organizacija pravosodja – sodni sistem

Sodni sistem Velikega vojvodstva Luksemburg je razdeljen na sodni in upravni red. Poleg teh dveh ima še Ustavno sodišče.

Redna sodišča

Po ustavi je naloga sodišč, da izvršujejo sodno oblast ter da splošne in lokalne odločbe in uredbe uporabljajo v skladu z zakoni.

1. Sodišča splošne pristojnosti

Vrhovno sodišče (*Cour Supérieure de Justice*)

Na vrhu hierarhije rednih sodišč je Vrhovno sodišče, ki obsega **Kasacijsko sodišče** (*Cour de Cassation*), **Pritožbeno sodišče** (*Cour d'Appel*) in **Državno tožilstvo** (*Parquet Général*). Sedež ima v mestu Luxembourg.

Okrožna sodišča (*Tribunaux d'Arrondissement*)

Veliko vojvodstvo Luksemburg je razdeljeno na **dve sodni okrožji**, od katerih ima vsako po eno okrožno sodišče, eno v mestu Luxembourg in drugo v mestu Diekirch.

Mirovna sodišča (*Justices de Paix*)

Mirovna sodišča so tri: v mestu Luxembourg, v mestu Esch-sur-Alzette (sodno okrožje Luxembourg) in v mestu Diekirch (sodno okrožje Diekirch).

2. Specializirana sodišča

Višji svet za socialno varnost (*Conseil supérieur de la sécurité sociale*)

Višji svet za socialno varnost sestavljajo predsednik, dva sodnika, predstavnik delodajalcev in predstavnik zaposlenih.

Pritožbeni svet za socialno varnost (*Conseil arbitral de la sécurité sociale*)

Pritožbeni svet za socialno varnost sestavljajo predsednik, predstavnik delodajalcev in predstavnik zaposlenih.

Upravna sodišča (*juridictions de l'ordre administratif*)

Višje upravno sodišče (*Cour Administrative*)

Višje upravno sodišče sestavlja en sam senat, v katerem so trije sodniki.

Upravno sodišče

Upravno sodišče sestavljajo štirje senati, v katerih so po trije sodniki.

Pravne zbirke podatkov

Informacije o Ministrstvu za pravosodje, pravnih poklicih, zakonodaji, sodiščih, zaporih, storitvah za javnost, obrazcih in novostih so na voljo na spletni strani [Ministrstva za pravosodje](#).

Ali je dostop do podatkovne zbirke brezplačen?

Da, dostop do podatkovne zbirke je **brezplačen**.

Sorodne povezave

- [Legilux – zakonodajni program Luksemburga](#)
- [Portal sodstva](#)
- [Upravna sodišča \(*juridictions de l'ordre administratif*\)](#)
- [Ministrstvo za pravosodje](#)
- [Luksemburška vlada](#)

Zadnja posodobitev: 24/11/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani [hu](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Pravosodni sistemi držav članic - Madžarska

Ta stran vsebuje pregled sodnega sistema na Madžarskem.

Organizacija sodstva – sodni sistemi

Upravljanje sodišč

Osrednjo upravo sodišč vodi predsednik **nacionalnega urada za sodstvo (NUS)**, ki mu pomaga generalni podpredsednik in ostali podpredsedniki ter osebje NUS. Upravno delo predsednika NUS nadzira nacionalni svet za sodstvo (NSS). Predsednik NUS je odgovoren za vodenje in učinkovitost osrednje uprave sodstva ter za izvajanje nalog sodstva v skladu z ustavnimi načeli neodvisnosti sodstva, kot je določeno z zakonom. Predsednik NUS pri izvajanju svojih upravnih pooblastil izdaja sklepe, uredbe in priporočila.

Predsednika NUS z dvotretjinsko večino izvolijo poslanci madžarskega parlamenta, na priporočilo predsednika republike. Za predsednika NUS se lahko izvoli le oseba, ki je sodnik.

Nacionalni svet za sodstvo

Nacionalni svet za sodstvo (NSS) je organ, ki nadzira osrednjo upravo sodišč. NSS ima sedež v Budimpešti in ima 15 članov. Predsednik vrhovnega sodišča (*Kúria*) je član NSS, medtem ko se ostalih 14 članov izvoli izmed delegatov s tajnim glasovanjem z navadno večino na seji sodnikov delegatov. Na prvi seji sodniki delegati izvolijo enega sodnika s prizivnega sodišča, pet s splošnih sodišč, sedem z okrajnih sodišč in enega z delovnega sodišča. (Okrožna ter upravna in delovna sodišča bodo s postopki začela 1. januarja 2013.)

Organizacija sodišč

In Hungary, justice is exercised by the following types of courts:

vrhovno sodišče Madžarske (*Kúria*);

regionalna prizivna sodišča (*ítélőtáblák*);

splošna sodišča (*törvényszékek*);

okrožna sodišča (*járásbíróságok*) ter

upravna in delovna sodišča.

Področje sodne pristojnosti na splošno sovпада z upravnimi mejami in sodišče nosi ime mesta, v katerem ima sedež.

Nepoklicni sodniki (*nem hivatasos bíró*) lahko v sodnih postopkih sodelujejo kot **porotniki** v nekaterih primerih in pod pogoji, določenimi z zakonom, vendar lahko le **poklicni sodniki** opravljajo nalogo sodnika posameznika (*egyesbíró*) ali predsednika sveta (*tanácselnök*).

Professional judges are appointed by the President of the Republic and may be removed from office only on the grounds, and in accordance with the procedures, specified by law. Judges are independent and subject only to the law, and they may not be members of political parties or involved in political activities.

Hierarhija sodišč

Okrožna ter upravna in delovna sodišča zadeve obravnavajo na **prvi stopnji**. (Do 31. decembra 2012 zadeve na prvi stopnji obravnavajo okrajna in delovna sodišča).

Upravna in delovna sodišča obravnavajo zadeve v zvezi s sodno revizijo upravnih odločb ali v zvezi z zaposlitvijo in podobnimi razmerji (ter druge zadeve, ki so jim dodeljene z zakonom).

Za obravnavanje posebnih vrst zadev se lahko v okviru okrajnih ter upravnih in delovnih sodišč vzpostavijo **oddelki**.

Regionalna prizivna sodišča

Splošna sodišča obravnavajo zadeve **na prvi stopnji**, ko zakon tako določa, obravnavajo pa tudi **pravna sredstva**, vložena zoper odločbe, ki so jih izdala okrajna in delovna sodišča pred 31. decembrom 2012 ali okrožna ter upravna in delovna sodišča po 1. januarju 2013.

Splošna sodišča delujejo v obliki **senatov (*tanács*)**, **oddelkov** in **enot za kazenske, civilne, gospodarske, upravne in delovnopravne zadeve (*kollégium*)**.

Različne enote lahko delujejo tudi kolektivno.

Posebne zadeve obravnavajo **vojaška sodišča (*katonai tanács*)** na določenih splošnih sodiščih in v okviru področij sodne pristojnosti.

Področja sodne pristojnosti:

regionalno prizivno sodišče Szeged: okrožja Csongrád, Bács-Kiskun és Békés,

regionalno prizivno sodišče Pécs: okrožja Baranya, Somogy és Tolna,

regionalno prizivno sodišče Debrecen: okrožja Hajdú-Bihar, Borsod-Abaúj-Zemplén, Jász-Nagykun-Szolnok és Szabolcs-Szatmár-Bereg,

regionalno prizivno sodišče Győr: okrožja Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom, Vas, Veszprém és Zala,

regionalno prizivno sodišče v Budimpešti: Budimpešta, okrožja Fejér, Heve, Pest, Nógrád.

Vrhovno sodišče (*Kúria*)

Vrhovno sodišče (*Kúria*) je najvišji organ sodstva na Madžarskem in ima sedež v Budimpešti. Zagotavlja, da sodišča enotno uporabljajo pravo, in v ta namen sprejema odločbe o enotnosti razlage, ki so zavezujoče za vsa sodišča.

Predsednika vrhovnega sodišča izvoli madžarski parlament z dvotretjinsko večino vseh poslancev, na priporočilo predsednika republike. Za predsednika vrhovnega sodišča se lahko izvoli le oseba, ki je sodnik. Predsednik republike imenuje podpredsednike vrhovnega sodišča na priporočilo predsednika vrhovnega sodišča.

Vrhovno sodišče (*Kúria*):

obravnavna **pravna sredstva**, vložena zoper odločbe **splošnih sodišč** in **regionalnih prizivnih sodišč** (v primerih, določenih z zakonom);

obravnavna **predloge za revizijo** (*felülvizsgálati kérelem*);

sprejema **odločbe o enotnosti razlage** (*jogegységi határozat*), ki so zavezujoče za vsa sodišča;

preučuje sodno prakso, ki se je ustalila s pravnomočnimi sodbami, ter revidira in pregleduje splošno prakso odločanja sodišč;

sprejema **sodne odločbe** in **odloča o pravnih načelih**;

sprejema odločitve o nezdržljivosti **odlokov lokalnih organov** z drugimi zakoni ter o razveljavitvi takih odlokov;

sprejema ugotovitvene odločbe o tem, ali lokalni organ ni izpolnil obveznosti ravnanja v skladu z zakonodajo, kot je določeno z zakonom, in obravnava druge zadeve v okviru svoje sodne pristojnosti.

V okviru vrhovnega sodišča so **pritožbeni senati** in **senati za usklajevanje** (*ítélkezd és jogegységi tanács*), **senati za obravnavanje občinske uprave in odločanje o pravnih načelih**, ter **kazenske, civilne, upravne in delovnopravne enote** (*kollégium*) in **oddelki za preučevanje sodne prakse**.

Zadnja posodobitev: 17/11/2015

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Pravosodni sistemi držav članic - Malta

Na tej strani je na voljo pregled sodnega sistema na Malti.

Organizacija pravosodja – pravosodni sistemi

Sodni sistem na Malti je v osnovi **dvostopenjski sistem**, v okviru katerega delujeta sodišče prve stopnje, ki mu predseduje sodnik ali mirovni sodnik, in pritožbeno sodišče. Na pritožbenem sodišču v okviru njegove višje pristojnosti senat treh sodnikov odloča o pritožbah zoper odločbe sodišča prve stopnje, ki mu predseduje sodnik. Na pritožbenem sodišču v okviru njegove nižje pristojnosti sodnik posameznik odloča o pritožbah zoper odločbe sodišča prve stopnje, ki mu predseduje mirovni sodnik. Obstajajo tudi različna rzsodišča, ki obravnavajo posebna pravna področja in imajo različne stopnje pristojnosti. Skoraj vse pritožbe zoper odločbe, ki jih izda katero koli od teh rzsodišč, obravnava pritožbeno sodišče v okviru svoje nižje pristojnosti, druge pritožbe pa obravnava pritožbeno sodišče v okviru svoje višje pristojnosti.

Za upravljanje sodišč je odgovoren generalni direktor (za sodišča), ki ga imenuje predsednik vlade. Pomagajo mu sodni tajnik civilnih sodišč in rzsodišč, sodni tajnik kazenskih sodišč in rzsodišč, sodni tajnik sodišč in rzsodišč otoka Gozo ter direktor (podporne službe).

Generalni direktor je odgovoren za upravljanje in tudi vodenje Oddelka za sodišča ter izvajanje njegovih nalog, vključno z registri, arhivi in drugimi službami.

Vsi izvršilni uradniki sodišč, ki opravljajo naloge na Oddelku za sodišča, so odgovorni generalnemu direktorju in delajo po njegovih navodilih.

Vrste sodišč – kratek opis

Kratek opis posameznih sodišč je na voljo v spodnji tabeli.

Hierarhija sodišč

Pritožbeno sodišče	Druga stopnja Pritožbeno sodišče	Pritožbeno sodišče odloča o pritožbah zoper odločbe civilnih sodišč v okviru svoje višje in nižje pristojnosti. (i) To sodišče odloča o pritožbah zoper odločbe prvega senata civilnega sodišča in oddelka za družinske zadeve civilnega sodišča. (ii) To sodišče odloča tudi o pritožbah zoper odločbe mirovnih sodišč v civilnih zadevah, rzsodišč za spore majhne vrednosti in upravnih rzsodišč.	(i) Odloča senat treh sodnikov. (ii) Odloča sodnik posameznik.
Kazensko pritožbeno sodišče	Druga stopnja Pritožbeno sodišče	To sodišče v okviru svoje višje pristojnosti odloča o pritožbah , ki jih vložijo osebe, obsojene pred kazenskim sodiščem . To sodišče v okviru svoje nižje pristojnosti odloča o pritožbah zoper odločbe mirovnega sodišča, ki odloča kot kazensko sodišče.	Odloča senat treh sodnikov. Odloča sodnik posameznik.
Kazensko sodišče	Prva stopnja	To sodišče kot kazensko sodišče obravnava kazenske zadeve , ki presegajo pristojnost mirovnega sodišča.	Predseduje mu sodnik, ki lahko zaseda skupaj z devetčlansko poroto.
Civilno sodišče: Prvi senat civilnega sodišča Civilno sodišče (nepravdni oddelek) Civilno sodišče (oddelek za družinske zadeve)	Prva stopnja	Prvi senat civilnega sodišča obravnava zadeve civilne in/ali gospodarske narave , ki presegajo pristojnost mirovnega sodišča. V okviru svoje ustavnosodne pristojnosti obravnava tudi zadeve, povezane s kršitvami človekovih pravic in temeljnih svoboščin , ki jih varujeta ustava ter Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Civilno sodišče (nepravdni oddelek) je pristojno za odločanje o omejitvi ali odvzemu poslovne sposobnosti duševno bolnim osebam , postavitvev skrbnikov tem osebam, uvedbo dedovanja in potrjevanje izvršiteljev oporok. Pri njem se tudi hranijo tajne oporoke. To sodišče obravnava vse družinske zadeve , kot so razveljavitev zakonske zveze, ločitev, razveza zakonske zveze, preživnina ter varstvo in vzgoja otrok.	Predseduje mu sodnik. Predseduje mu sodnik. Predseduje mu sodnik.
Mirovno sodišče	Prva stopnja	Mirovno sodišče ima na civilnem področju le nižjo pristojnost na prvi stopnji, ki je na splošno omejena na zahtevke, ki ne presegajo 15 000 EUR .	Predseduje mu mirovni sodnik.

		<p>Na kazenskem področju ima sodišče dvojno pristojnost: kot sodišče za kazenske zadeve, ki spadajo v njegovo pristojnost, in kot kazensko preiskovalno sodišče za kazniva dejanja, ki spadajo v pristojnost kazenskega sodišča.</p> <p>(i) Sodišče za kazenske zadeve – to sodišče je pristojno za obravnavo vseh zadev, povezanih s kaznivimi dejanji, ki se kaznujejo z zaporno kaznijo do šest mesecev.</p> <p>(ii) Kazensko preiskovalno sodišče – to sodišče izvaja predhodne preiskave v zvezi s kaznivimi dejanji in posreduje ustrezne spise generalnemu državnemu tožilcu. Če obtoženec ne poda ugovora, lahko generalni državni tožilec zadeve, ki se kaznujejo z zaporno kaznijo do deset let, preda nazaj mirovnemu sodišču, da zadevo obravnava in odloči v njej.</p>	
Mirovno sodišče za otok Gozo	Prva stopnja	<p>Na civilnem področju ima mirovno sodišče za otok Gozo dvojno pristojnost: nižjo pristojnost, primerljivo s pristojnostjo mirovnega sodišča na Malti, in višjo pristojnost, v okviru katere ima enake pristojnosti kot prvi senat civilnega sodišča (razen njegove ustavnosodne pristojnosti) in kot nepravdni oddelek civilnega sodišča.</p> <p>Na kazenskem področju ima mirovno sodišče za otok Gozo enake pristojnosti kot mirovno sodišče v vlogi sodišča za kazenske zadeve in kazenskega preiskovalnega sodišča.</p>	Predseduje mu mirovni sodnik.
Sodišče za mladoletnike	Prva stopnja	Sodišče za mladoletnike odloča o obtožbah proti mladoletnim osebam , mlajšim od 16 let, in vodi druge postopke v zvezi z njimi ter lahko izda tudi odredbe o skrbništvu.	Predsedujejo mu mirovni sodnik in dva člana.
Razsodišče za spore majhne vrednosti	Prva stopnja	To razsodišče na podlagi načela pravičnosti v skladu z zakonodajo po skrajšanem postopku odloča o zahtevkih, ki ne presegajo vrednosti 5 000 EUR .	Predseduje mu razsodnik.

Pravne zbirke podatkov

Na uradnem vladnem spletišču [Ministrstva za pravosodje, kulturo in lokalno samoupravo](#) so na voljo različne spletne storitve. Spletišče vsebuje informacije v malteškem in angleškem jeziku o Ministrstvu za pravosodje, kulturo in lokalno samoupravo ter o sodiščih, pravosodnem sistemu in sodstvu, Uradu generalnega državnega tožilca, storitvah sodišč in pravnih storitvah.

V nadaljevanju so povezave na različne storitve sodišč in pravne storitve, ki so na voljo:

[Ministrstvo za pravosodje, kulturo in lokalno samoupravo](#)

[Storitve sodišč](#)

[Storitve sodišč – Sentenzi Online](#)

[Storitve sodišč – sodni postopki](#)

[Storitve sodišč – razpored obravnav po sodnih dvoranah](#)

[Storitve sodišč – statistični podatki](#)

[Storitve sodišč – sodne dražbe](#)

[Storitve sodišč – sodni obrazci \(v malteščini\)](#)

[Sodni izvedenci](#)

[Pravne storitve \(Zakonodaja Malte\)](#)

Zadnja posodobitev: 04/05/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Pravosodni sistemi držav članic - Nizozemska

Ta stran vsebuje pregled sistema sodišč na Nizozemskem.

Organizacija sodstva – pravosodni sistemi

Upravljanje sodišč

Pravosodni svet (*Raad voor de rechtspraak*) je del pravosodnega sistema, vendar sam ne sodi. Od ministra za pravosodje je prevzel odgovornost za številne naloge. Te naloge so operativnega značaja in zajemajo dodelitev proračunskih sredstev, nadzor nad finančnim poslovanjem, kadrovska politiko, IKT ter stavbno politiko. Svet podpira sodišča pri izvrševanju njihovih nalog na teh področjih. Prav tako ima nalogo izboljševati kakovost pravosodnega sistema in svetovati pri novi zakonodaji, ki lahko vpliva na izvajanje sodstva. Svet nastopa tudi kot uradni predstavnik sodstva v družbenih in političnih razpravah.

Naloge Sveta se nanašajo na operativne zadeve (v najširšem smislu tega izraza), proračunske zadeve in kakovostne vidike pravosodja.

Svet ima ključno vlogo pri pripravi in izvrševanju proračuna sodnega sistema ter odgovarja za uporabo proračunskih sredstev. Proračunski sistem temelji na sistemu merjenja delovne obremenitve, ki ga vzdržuje Svet. Svet spodbuja in nadzoruje razvoj operativnih postopkov pri vsakdanjem delovanju sodišč.

Njegove posebne naloge so povezane s kadrovska politiko, stavbno politiko, IKT in zunanji zadevami. Svet ima številna formalna zakonska pooblastila, ki mu omogočajo izvrševanje teh nalog. Tako ima na primer pooblastilo, da izda zavezujoča splošna navodila o operativni politiki, čeprav tega pooblastila raje ne uveljavlja pogosto.

Svet skrbi za zaposlovanje, izbiro in usposabljanje sodnikov in drugih sodnih delavcev. Svoje naloge na teh področjih izvaja v tesnem posvetovanju s sodnimi sveti (*raden van de gerechten*). Svet ima odločilno besedo pri imenovanju članov v sodni svet.

Naloga Sveta v zvezi s kakovostjo sodnega sistema vključuje spodbujanje enotne uporabe zakona in povečevanje sodne kakovosti. Glede prekrivanja vsebine sodnih odločb Svet nima obveznih pooblastil.

Svet ima tudi splošno svetovalno nalogo. Vladi svetuje o novih zakonih, ki lahko vplivajo na sodni sistem. Ta postopek se izvede v rednem posvetovanju s člani sodnih svetov.

Čeprav Svet razpolaga s formalnimi pristojnostmi, se odnos med Svetom in sodišči ne sme razumeti kot hierarhični. Njegov glavni cilj je podpirati sodišča pri izvajanju njihovih nalog. Za zagotovitev, da so različne naloge ustrezno izvršene, se Svet redno posvetuje s predsedniki sodišč, vodji operative, vodji oddelkov in Odborom predstavnikov (*College van afgevaardigden* – gre za svetovalno telo, sestavljeno iz predstavnikov sodišč).

Vrste sodišč – kratek opis

Okrožna sodišča (*rechtbanken*)

Nizozemska je razdeljena na enajst sodnih okrožij (*arrondissementen*), od katerih ima vsako svoje sodišče. Vsako sodišče ima več lokacij v kantonih (*kantonlocaties*). Okrožno sodišče ima najmanj štiri oddelke (*sectoren*). Ti vedno vključujejo upravni, civilni, kazenski in kantonski oddelk. Družinske zadeve in zadeve, ki vključujejo mladoletnike, pogosto spadajo v ločen oddelk, enako pa včasih velja tudi za zadeve s področja prava tujcev. Sodni svet (*bestuur van het gerecht*) sam odloča o teh vidikih.

Oddelki

Kanton

Za navadne državljane je precej preprosto, da se njihove zadeve obravnavajo na kantonskem oddelku. To pomeni, da imajo pravico, da se sami zagovarjajo, in ne potrebujejo odvetnika, ki bi jih zastopal na sodišču. V civilnih zadevah kantonski sodnik obravnava zadeve o najemu, nakupu in zadeve s področja delovnega prava, pa tudi vse spore v zvezi z zneski do 25 000 EUR.

V kazenskem pravu kantonski sodnik obravnava samo manjša kazniva ravnanja. Pogosto so to zadeve, v katerih sta policija ali državni tožilec predlagala poravnavo. Če obtoženec zavrne tako poravnavo, zadevo obravnava kantonski sodnik. Ta običajno izreče ustno sodbo takoj po zaključku zasedanja.

Kazensko pravo

Sodniki kazenskega oddelka obravnavajo vse kazenske zadeve, ki jih ne obravnava kantonski sodnik. Te zadeve se lahko obravnavajo pred sodnikom posameznikom ali pred senatom v polni sestavi s tremi sodniki. Senat v polni sestavi odloča o bolj zapletenih zadevah in v vseh zadevah, v katerih tožilstvo zahteva več kot enoletno zaporno kazen.

Civilno pravo/družinsko pravo

Civilni oddelk prav tako obravnava primere, ki niso posebej dodeljeni kantonskemu sodniku. O večini teh primerov odloča sodnik posameznik, vendar bolj zapletene primere tudi tukaj obravnava senat v polni sestavi s tremi sodniki. Številna okrožna sodišča imajo ločen oddelk za družinske zadeve in zadeve mladoletnikov, če obravnavajo večje število takih primerov.

Upravno pravo (*bestuursrecht*)

Z redkimi izjemami se upravni spori obravnavajo na okrožnem sodišču; v mnogih zadevah se obravnava pred sektorjem upravnega prava začne šele po koncu postopka ugovora pred upravnimi organi. Za te primere je običajno, da jih obravnava sodnik posameznik, vendar lahko tudi tukaj okrožno sodišče imenuje tri sodnike za zapleten primer ali primer, ki vključuje temeljna vprašanja. Če zadevno okrožno sodišče nima ločenega oddelka za obravnavo zadev s področja prava tujcev, takšne zadeve obravnava oddelk upravnega prava ali njegova enota. V primerih, ki vključujejo javne uslužbenke in vprašanja socialne varnosti, se pritožba vložijo pri posebnem pritožbenem sodišču – Osrednje pritožbeno sodišče (*Centrale Raad van Beroep*) – in v večini drugih primerov pri Upravnem oddelku Državnega sveta (*Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State*).

Pritožbena sodišča (*gerechtshoven*)

Enajst sodnih okrožij je razdeljenih v štiri območja pristojnosti pritožbenih sodišč: Haag, Amsterdam, Arnhem-Leeuwarden in 's-Hertogenbosch. V zadevah kazenskega in civilnega prava pritožbeno sodišče obravnava samo zadeve, kjer je bila vložena pritožba zoper sodbo, ki jo je izdalo okrožno sodišče. Pritožbeno sodišče ponovno presodi dejstva primera ter sprejme lastne zaključke. V večini primerov je mogoče izpodbijati odločitve pritožbenega sodišča s kasacijsko pritožbo na Vrhovno sodišče Nizozemske (*Hoge Raad der Nederlanden*). Poleg kazenskih in civilnih zadev pa pritožbeno sodišče obravnava tudi vse pritožbe zoper davčne odmere.

Specializirana sodišča

Osrednje pritožbeno sodišče (*Centrale Raad van Beroep*) je odbor za pritožbe, ki je aktiven predvsem v zadevah, ki se nanašajo na socialno varnost in državno upravo. Na teh področjih je najvišji pravosodni organ. Sodišče ima sedež v Utrechtu.

Pritožbeno sodišče za trgovino in industrijo (*College van Beroep voor het bedrijfsleven*) je posebno upravno sodišče, ki odloča v sporih na področju socialnega in gospodarskega upravnega prava. Poleg tega odloča tudi o pritožbah v zvezi s posebnimi zakoni, kot sta zakon o konkurenci (*Mededingingswet*) in zakon o telekomunikacijah (*Telecommunicatiewet*). Sodišče ima sedež v Haagu.

Vrhovno sodišče (*Hoge Raad*)

Vrhovno sodišče Nizozemske s sedežem v Haagu preverja, ali je nižje sodišče pri odločanju pravilno uporabilo zakonodajo. Na tej stopnji dejansko stanje, kot ga je ugotovilo nižje sodišče, ni več predmet razprave. Kasacijska pritožba torej izpolnjuje pomembno funkcijo pri razvijanju enotnosti prava.

Pravne zbirke podatkov

Dodatne informacije so na voljo na splošnem spletišču o [nizozemskem pravosodju](#).

Sodna praksa je dostopna v skupni [zbirki sodb](#).

Ali je dostop do teh zbirk podatkov brezplačen?

Da, dostop je **brezplačen**.

Sorodne povezave

[Nizozemsko pravosodje](#)

Zadnja posodobitev: 13/05/2024

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Pravosodni sistemi držav članic - Avstrija

V tem razdelku vam je na voljo pregled sodnega sistema v Avstriji.

Organizacija pravosodja – pravosodni sistemi

Poleg zakonodajne in izvršilne veje oblasti se sodstvo šteje za tretji steber v pravni državi. Sodstvo skupaj z izvršilno vejo oblasti zagotavlja izvrševanje zakonov. Pravosodni sistem je na vseh ravneh ločen od izvršilne veje. Sodišča so državne institucije, ustanovljene z zakonom, ter so sestavljena iz neodvisnih in nepristranskih sodnikov, ki jih ni mogoče odstraniti ali premestiti s položaja in ki svoje odločitve sprejemajo samo na podlagi zakona, v skladu s formalnim postopkom in brez zunanjih vplivov.

Sodni sistem sestavljajo **redna sodišča** (*ordentliche Gerichte*), ki odločajo o zahtevkih civilnega prava in obtožbah kazenskega prava, upravna sodišča (*Verwaltungsgerichte*) in ustavno sodišče (*Verfassungsgerichtshof*). Redna sodišča vključujejo okrožna in deželna sodišča (*Bezirks- und Landesgerichte*), višja deželna sodišča (*Oberlandesgerichte*) in vrhovno sodišče (*Oberster Gerichtshof*) za končne pritožbe v civilnih in kazenskih zadevah. Vsaka dežela ima upravno sodišče. Poleg tega obstaja zvezno upravno sodišče (*Bundesverwaltungsgericht*) na Dunaju z zvezno pristojnostjo (in uradi v Gradcu, Linzu in Innsbrucku) in zvezno finančno sodišče (*Bundesfinanzgericht*). Vrhovno upravno sodišče (*Verwaltungsgerichtshof*) obravnava končne pritožbe z upravnih sodišč.

Državna tožilstva (*Staatsanwaltschaften*) so posebni organi, ki so ločeni od sodišč. Njihova glavna naloga je zastopanje javnega interesa pri izvajanju sodne oblasti v kazenskih zadevah. Vodijo predhodne preiskave v kazenskem postopku, vlagajo obtožnice in vodijo pregon. Za državne tožilce se šteje, da so del rednega sodnega sistema, vendar zanje veljajo navodila njihovih nadrejenih. Na vrhu hierarhije navodil je minister za pravosodje, ki mora pri opravljanju svojih nalog odgovarjati parlamentu. Navodila morajo biti obrazložena in izdana v pisni obliki, saj bodo vključena v spis. **Zapori** (*Justizanstalten*) so pristojni za izvrševanje kazni zapora in drugih ukrepov za pridržanje. Odgovorni so za pripor, izvrševanje kazni odvzema prostosti in vse odredbe o preventivnem pridržanju (*Maßnahmenvollzug*). Zapori so lahko v obliki deželnih ustanov za pripor (*Landesgerichtliche Gefangenenhäuser*), zavodov za prestanje kazni odvzema prostosti (*Strafvollzugsanstalten für den Vollzug von Freiheitsstrafen*) ali varovanih psihiatričnih centrov (*Forensisch Therapeutische Zentren*) za izvrševanje odredb za preventivno pridržanje. Vzgojni centri vključujejo posebne vzgojne centre (*Sonderanstalten*) za mladostnike in za ženske. Načelo sodobnega vzgojnega centra je, da se zapornikom odvzame svoboda, vendar z namenom, da se jim pomaga, da postanejo državljani, ki spoštujejo zakone in se lahko prilagodijo potrebam življenja v skupnosti, ter da se jim prepreči, da bi se vdali kriminalnim nagnjenjem (socialna rehabilitacija). Poleg tega bi jim moral center pomagati razumeti, zakaj je bilo vedenje, ki je vodilo do njihove obsodbe, družbeno nesprejemljivo.

Službe za pogojni izpust (*Bewährungshilfeeinrichtungen*) skrbijo za obsojence, ki jim je naložena pogojna kazen, in obsojence, ki so bili pogojno odpuščeni. Te naloge večinoma opravljajo zasebna združenja, ki so pod nadzorom Zveznega ministrstva za pravosodje.

Strogo gledano je sodstvo v Avstriji sestavljeno iz rednih sodišč, državnih tožilcev, zaporov in služb za pogojni izpust. Zvezni minister za pravosodje vodi pravosodni sistem kot vrhovni organ. Zadolžen je za **zvezno ministrstvo za pravosodje**. Zvezni minister/zvezna ministrica za pravosodje je član/članica zvezne vlade, pristojen/pristojna za politično usklajevanje in vodenje v ministrstvu, prav tako pa je najvišji organ nadzora nad vsemi zadevnimi pristojnimi službami.

Organizacija rednih sodišč po stopnjah:

okrožna sodišča (*Bezirksgerichte*),

deželna sodišča (*Landesgerichte*), imenovana tudi „sodišča prve stopnje“ (*Gerichtshöfe erster Instanz*),

višja deželna sodišča (*Oberlandesgerichte*), imenovana tudi „sodišča druge stopnje“ (*Gerichtshöfe zweiter Instanz*),

vrhovno sodišče (*Oberster Gerichtshof*).

Pravne zbirke podatkov

Portal [avstrijskega pravosodja](#) vsebuje splošne informacije o avstrijskem pravosodnem sistemu.

Alli je dostop do zbirke podatkov brezplačen?

Da, dostop do [portala avstrijskega pravosodja](#) je brezplačen.

Zadnja posodobitev: 25/10/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani [pl](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [en](#).

Pravosodni sistemi držav članic - Poljska

Ta stran vsebuje pregled sistema sodišč na Poljskem.

Organizacija pravosodja – pravosodni sistemi

Poglavje VIII poljske Ustave obravnava sodišča in tribunale ter našteva organe, pooblaščen za sojenje na Poljskem, in sicer:

Vrhovno sodišče (Sąd Najwyższy),

splošna sodišča (sądy powszechne),

upravna sodišča (sądy administracyjne),

vojaška sodišča (sądy wojskowe).

Upravljanje sodišč

Vrste sodišč – kratek opis

Sistem **splošnih sodišč** vključuje pritožbeno (sądy apelacyjne), okrožno (sądy okręgowe) in okrajno sodišče (sądy rejonowe). Ta sodišča med drugim odločajo o zadevah kazenskega, civilnega, družinskega in mladoletniškega prava, gospodarskega prava, delovnega prava in prava socialne varnosti – razen o zadevah, dodeljenih specializiranim sodiščem (npr. vojaškemu). Splošna sodišča tudi vodijo zemljiško knjigo in hipotekarni register, poroštveni register, nacionalni sodni register in nacionalni kazenski register.

Sistem **upravnih sodišč** vključuje Višje upravno sodišče (Naczelny Sąd Administracyjny) in območna upravna sodišča – eno na vojvodstvo oziroma pokrajino (wojewódzkie sądy administracyjne).

Vrhovno sodišče (Sąd Najwyższy) je najvišji sodni organ na Poljskem. Izvaja sodni nadzor nad sodbami vseh ostalih sodišč in zagotavlja enotnost pri razlagi zakonov ter v sodni praksi. Vrhovno sodišče ni splošno sodišče.

V poljskem pravem sistemu **ustavno sodišče** (Trybunał Konstytucyjny) ne šteje za splošno sodišče. Ustavno sodišče odloča o:

ustavnosti nacionalne zakonodaje in mednarodnih sporazumov,

skladnosti nacionalne zakonodaje z mednarodnimi sporazumi, ki jih je treba ratificirati preden jih potrdi parlament,

skladnosti pravnih predpisov, ki jih izdajo centralni državni organi, ratificiranih mednarodnih sporazumov in pravnih aktov z Ustavo,

ustavnosti ciljev ali dejavnosti političnih strank,

ustavnih pritožbah.

Državni tribunal (Trybunał Stanu) odloča v zadevah, v katerih so posamezniki, ki zasedajo (ali so zasedali) najvišje položaje v državi, obtoženi kršitve Ustave ali drugih zakonodajnih aktov.

Hierarhija sodišč

okrajna sodišča (sądy rejonowe) – splošno zadeve na prvi stopnji,
okrožna sodišča (sądy okręgowe) – pritožbe ali določene zadeve na prvi stopnji,
pritožbeno sodišče (sądy apelacyjne) – pritožbe,
Vrhovno sodišče – najvišji sodni organ.

Pravne zbirke podatkov

Povezave do informacij o vseh splošnih sodiščih, njihovih spletnih strani in kontaktnih podatkih (naslovi, telefonske številke, elektronski naslovi itd.) lahko najdete na spletni strani [poljskega Ministrstva za pravosodje \(podatki o sodiščih\)](#)

Zadnja posodobitev: 10/12/2012

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Pravosodni sistemi držav članic - Portugalska

Na tej strani je na voljo pregled sodnega sistema na Portugalskem.

Sodišča – splošna načela

Členi 202 in naslednji portugalske ustave določajo načela, na katerih temelji delovanje sodnega sistema in sodišč na Portugalskem. Sodišča so neodvisni organi, ki so pristojni za izvajanje sodne oblasti v imenu ljudstva. Pristojna so za zaščito pravno varovanih pravic in interesov državljanov, kaznujejo kršitve demokratične vladavine prava ter rešujejo javne in zasebne spore.

Sodišča so neodvisna in jih zavezuje le zakonodaja. Njihove odločitve so zavezujoče za vse javne in zasebne subjekte ter prevladajo nad odločitvami vseh drugih organov.

Sodne obravnave so javne, razen kadar zadevno sodišče s pisnim sklepom, v katerem utemelji svojo določitev, odloči drugače, da bi zavarovalo osebno dostojanstvo ali javno moralo ali zagotovilo ustrezno delovanje sodišča.

Organizacija sodstva – pravosodni sistem

Portugalska ima na podlagi člena 209 in naslednjih svoje ustave dva ločena sistema sodišč – sodišča splošne pristojnosti in upravna sodišča. Poleg teh obstajajo še naslednja sodišča: ustavno sodišče (*Tribunal Constitucional*), računsko sodišče (*Tribunal de Contas*), arbitražna sodišča (*tribunais arbitrais*) in mirovna sodišča (*juizados de paz*).

Na področju splošne pristojnosti odločajo redna sodišča, pristojna za civilne in kazenske zadeve, ki so organizirana v tri instance. Od najvišje do najnižje instance in po obsegu krajevne pristojnosti so to: Vrhovno sodišče (*Supremo Tribunal de Justiça*, pristojno za celotno območje države), pritožbena sodišča (*tribunais da relação*, eno na sodno okrožje in dve v sodnem okrožju mesta Porto) in okrožna sodišča (*tribunais de comarca*, na prvi stopnji).

Sodišča prve stopnje spadajo v tri kategorije, odvisno od predmeta spora in njegove denarne vrednosti, in sicer: sodišča splošne pristojnosti, sodišča s posebno pristojnostjo (kazenske zadeve, družinske zadeve, zadeve v zvezi z mladoletniki, delovnopravne zadeve, gospodarskopravne zadeve, pomorske zadeve in izvrševanje kazenskih sankcij) ali specifične pristojnosti (civilni, kazenski ali kolegijska sodišča; civilni ali kazenski senati; civilni ali kazenski senati, ki obravnavajo zadeve manjšega pomena).

Med upravna sodišča spadajo upravna sodišča prve stopnje in davčna sodišča, osrednji upravni sodišči (severno in južno) in Vrhovno upravno sodišče (*Supremo Tribunal Administrativo*, ki je pristojno za celotno območje države).

V sporih o pristojnosti med sodišči odloča *Tribunal de Conflitos*.

Vrste sodišč – kratek opis

Kategorije sodišč v portugalskem sodnem sistemu so:

ustavno sodišče, katerega glavna naloga je presoja ustavnosti ali zakonitosti zakonov in drugih predpisov ter ustavnosti neizdaje predpisov;
računsko sodišče, ki je najvišji organ, pristojen za nadzor zakonitosti javnih izdatkov in pregled računovodskih izkazov, ki mu jih je treba predložiti v skladu z zakonodajo;

sodišča, ki so splošno pristojna v civilnih in kazenskih zadevah ter izvršujejo sodno pristojnost v vseh zadevah, ki niso dodeljene drugim organom. Ta sodišča so: vrhovno sodišče, drugostopenjska sodišča (praviloma pritožbena sodišča) in prvostopenjska sodišča (praviloma okrožna sodišča);

upravna in davčna sodišča, katerih naloga je reševanje sporov v zvezi z upravnimi in davčnimi zadevami. Ta sodišča so vrhovno upravno sodišče, osrednji upravni sodišči, okrožna upravna sodišča in davčna sodišča;

mirovna sodišča so sodišča s posebnimi značilnostmi in pristojnostmi v civilnih postopkih, v katerih vrednost zahtevka ne presega 15 000 EUR;

V vojnem stanju se lahko ustanovijo tudi vojaška sodišča (*tribunais militares*).

Uporabne povezave

[Ustavno sodišče](#)

[Računsko sodišče](#)

[Vrhovno sodišče](#)

[Pritožbeno sodišče v Lizboni](#)

[Pritožbeno sodišče v Portu](#)

[Pritožbeno sodišče v Coimbri](#)

[Pritožbeno sodišče v Guimarãesu](#)

[Vrhovno upravno sodišče](#)

[Osrednje upravno sodišče, jug](#)

Zadnja posodobitev: 29/01/2024

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Pravosodni sistemi držav članic - Romunija

Ta del Portala vsebuje pregled sodišč v Romuniji.

Organizacija pravosodja – pravosodni sistem

Načela, struktura in organizacija romunskega pravosodnega sistema so predpisani v **romunski ustavi** in **Zakonu št. 304/2004** o organizaciji pravosodja.

Pravosodni sistem sestavljajo naslednja sodišča:

vrhovno kasacijsko sodišče;
pritožbena sodišča;
drugostopenjska sodišča;
specializirana sodišča;
okrožna sodišča in
vojaška sodišča.

Hierarhija sodišč

[Vrhovno kasacijsko sodišče](#) deluje v Romuniji kot **vrhovno sodišče**. Zagotavlja, da druga sodišča enako razlagajo in uporabljajo pravo.

15 pritožbenih sodišč ima v svoji pristojnosti sodišča in specializirana sodišča.

42 drugostopenjskih sodišč je organiziranih na ravni okraja in v Bukarešti, praviloma pa jih najdemo v glavnem mestu vsakega okraja.

4 specializirana sodišča delujejo kot ločena sodišča za zadeve v zvezi s pravom mladoletnih oseb in družinskim pravom (1) ter gospodarske zadeve (3). Drugostopenjska sodišča imajo v svoji pristojnosti **176 okrožnih sodišč**.

Vrste sodišč – kratak opis

Več prvostopenjskih sodišč izvaja sodno dejavnost znotraj pristojnosti vsakega od 42 drugostopenjskih sodišč.

Vseh **176 delujočih sodišč** je organiziranih na ravni okraja in v okrožjih Bukarešte.

Vsako sodišče vodi predsednik z vodstveno vlogo. Posebne oddelke sodišča vodi predsednik oddelka. Vodilni odbor na vsakem sodišču odloča o splošnih zadevah, povezanih z vodenjem sodišča.

Vojaška sodišča so organizirana v štiri vojaška razsodišča, območno vojaško razsodišče v Bukarešti in vojaško pritožbeno sodišče v Bukarešti. Vsako od vojaških razsodišč ima status vojaške enote.

[Vrhovni sodni svet](#) je organ, ki v skladu z ustavo zagotavlja neodvisnost sodstva. Poleg tega zagotavlja spoštovanje zakonodaje ter meril pristojnosti in poklicne etike pri opravljanju poklicev sodnikov in tožilcev.

[Ministrstvo za pravosodje](#) prispeva k pravilnemu delovanju pravosodnega sistema, zagotavlja, da pravosodje v skladu z ustreznimi pogoji deluje kot javna storitev, ter zagovarja pravni red in državljske pravice in svoboščine.

Pravne zbirke podatkov

Na spletu so na voljo naslednje pravne zbirke podatkov:

sodna praksa višjega pritožbenega sodišča je objavljena na [spletni strani vrhovnega kasacijskega sodišča](#);

povzetki odločb sodišč so objavljeni na portalu sodišča. Glej na primer [povzetke odločb pritožbenega sodišča v Bukarešti](#);

[romunska pravna zbirka podatkov](#), s katero upravlja **zakonodajni svet Romunije**, vsebuje vse akte romunskega prava (zakone, vladne odloke, sklepe vlade itd.).

Ali je dostop do zbirke podatkov brezplačen?

Da, dostop do zbirke podatkov je brezplačen.

Ustrezne povezave

[Organizacija pravosodja – Romunija](#)

[Iskanje pristojnih sodišč](#)

Zadnja posodobitev: 10/02/2016

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Pravosodni sistemi držav članic - Slovenija

Na tej strani je na voljo pregled sodnega sistema v Sloveniji.

Organizacija sodstva – sodni sistem

V Republiki Sloveniji v skladu z načeli ustavnosti, neodvisnosti in pravne države delujejo sodišča splošne pristojnosti in specializirana sodišča

Vrste sodišč – kratak opis

Enotni sistem sodišč je sestavljen iz sodišč splošne pristojnosti in specializiranih sodišč.

Med sodišči splošne pristojnosti je **44 okrajnih**, **11 okrožnih** in **4 višja sodišča** ter **vrhovno sodišče**.

Specializirana sodišča so **3 delovna sodišča**, 1 delovno in **socialno sodišče** in višje delovno in socialno sodišče (ki odločajo o delovnih sporih in socialnih sporih) ter **upravno sodišče**, ki zagotavlja pravno varstvo v upravnih zadevah in ima status višjega sodišča.

Ustavno sodišče je najvišji organ sodne oblasti za varstvo ustavnosti, zakonitosti ter človekovih pravic in temeljnih svoboščin. V razmerju do drugih državnih organov je samostojen in neodvisen državni organ. V okviru svoje pristojnosti lahko razveljavi dejanja zakonodajnega telesa z razveljavitvijo akta ali dela akta.

Ustavne sodnike izvoli državni zbor na predlog predsednika republike. Izvoljenih je devet sodnikov za devet let brez možnosti ponovne izvolitve. V delo ali sodbe sodnikov ustavnega sodišča ter specializiranih sodišč in sodišč splošne pristojnosti ne sme posegati noben državni organ.

Pravne zbirke podatkov

Več informacij o sodiščih v Sloveniji je na voljo na [uradni spletni strani Vrhovnega sodišča Republike Slovenije](#).

Sorodne povezave

[Vrhovno sodišče Republike Slovenije](#)

Zadnja posodobitev: 20/08/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Pravosodni sistemi držav članic - Slovaška

Ta stran vsebuje pregled pravosodnega sistema na Slovaškem.

Organizacija pravosodja – pravosodni sistemi

Izvrševanje sodne oblasti

Sodno oblast na Slovaškem izvajajo **redna sodišča** in **ustavno sodišče Slovaške republike** (*Ústavný súd Slovenskej republiky*).

Sodno oblast na Slovaškem izvajajo neodvisna in nepristranska sodišča. Sodna oblast se na vseh stopnjah izvaja ločeno od drugih državnih organov.

Za izvajanje sodne oblasti je odgovoren predsednik sodišča.

Upravljanje sodišč

Za upravljanje sodišč na Slovaškem sta v obsegu, določenem z zakonom, pristojna slovaško ministrstvo za pravosodje in predsednik sodišča, ki je tudi statutarni organ sodišča. Sodišča v obsegu, določenem z zakonom, upravljajo tudi upravni direktorji sodišč in sodni svet Slovaške republike.

Vrste sodišč – kratak opis

Redna sodišča:

okrožna sodišča (*okresné súdy*) (54),
območna sodišča (*krajské súdy*) (8),
vrhovno sodišče Slovaške republike (*Najvyšší súd Slovenskej republiky*),
specializirano kazensko sodišče (*Špecializovaný trestný súd*).

Hierarhija sodišč

V skladu z zakonom št. 757/2004 o sodiščih in spremembi nekaterih zakonov, kot je bil spremenjen:

okrožna sodišča delujejo kot sodišča prve stopnje v civilnih in kazenskih zadevah, če predpisi o sodnih postopkih ne določajo drugače;
okrožna sodišča odločajo tudi o zadevah v zvezi z volitvami, če to določajo posebni predpisi;
območna sodišča delujejo kot sodišča druge stopnje v civilnih in kazenskih zadevah, o katerih so na prvi stopnji odločala okrožna sodišča;
predpisi o sodnih postopkih določajo, v katerih vrstah civilnih in kazenskih zadev morajo območna sodišča delovati kot sodišča prve stopnje;
območna sodišča delujejo kot sodišča prve stopnje v upravnih zadevah, razen če posebni predpisi določajo drugače;
območna sodišča odločajo tudi o drugih zadevah, če to določajo posebni predpisi (npr. zakon št. 166/2003 o varstvu zasebnosti pred nepooblaščenno uporabo informacijske tehnologije in spremembi nekaterih drugih zakonov ter zakon o zaščiti pred prestrezanjem komunikacij);
vrhovno sodišče je pristojno v naslednjih primerih:

rednih pravnih sredstev zoper sodne odločbe območnih sodišč in specializiranega kazenskega sodišča,
izrednih pravnih sredstev zoper sodne odločbe okrožnih sodišč, območnih sodišč, specializiranega kazenskega sodišča in vrhovnega sodišča,
predodločitve zadev sodišču, ki ni pristojno sodišče, kadar to določajo predpisi o sodnih postopkih,
drugih zadev, kadar tako določa zakon ali mednarodna pogodba.

Vrhovno sodišče **preverja odločitve sodišč** v primerih, ko je bila izdana pravnomočna sodba.

Vrhovno sodišče skrbi za **enotno razlago in dosledno uporabo zakonov** in drugih aktov, ki se splošno uporabljajo:

z lastnim postopkom odločanja,

z izdajanjem mnenj, namenjenih poenotenju razlage zakonov in drugih aktov, ki se splošno uporabljajo,

z objavo pravnomočnih sodnih odločb ključnega pomena v poročilih o mnenjih vrhovnega sodišča in odločbah sodišč Slovaške republike.

Pravne zbirke podatkov

Več informacij je na voljo na spletišču [Ministrstva za pravosodje Slovaške republike](#).

Sorodne povezave

[Ministrstvo za pravosodje](#)

Zadnja posodobitev: 12/05/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani [fi](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Pravosodni sistemi držav članic - Finska

Na tej strani je na voljo pregled pravosodnega sistema na Finskem.

Pravosodje – pravosodni sistem

Splošno gledano finski pravosodni sistem sestavljajo:

neodvisna sodišča, splošna sodišča, upravna sodišča in specializirana sodišča,

organi pregona,

organi izvrševanja (ki skrbijo za izvršbo sodb),

uprava za izvrševanje kazenskih sankcij (ki izvaja kazen zapora),

javni ponudniki pravne pomoči, odvetniki in pooblaščenih pravni svetovalci.

Izraz sodstvo se nanaša samo na sodišča.

V **členu 98 finske Ustave** so navedene različne vrste sodišč. Splošna sodišča so Vrhovno sodišče, pritožbena sodišča in okrožna sodišča. Splošna upravna sodišča so Vrhovno upravno sodišče in lokalna upravna sodišča.

Najvišji organ sodne oblasti v civilnih in kazenskih zadevah je [Vrhovno sodišče](#), v upravnih zadevah pa [Vrhovno upravno sodišče](#). Obe vrhovni sodišči tudi nadzorujeta uporabo zakonodaje na področju njune pristojnosti. Na Finskem so tudi specializirana sodišča, katerih delovanje urejajo posebni predpisi. Neodvisen in avtonomen položaj sodnikov varuje določba ustave, ki določa, da lahko sodniku preneha mandat samo na podlagi sodne odločbe. Sodnikov ni mogoče premestiti na drugo delovno mesto brez njihove privolitve, razen če je premestitev del reorganizacije sodnega sistema.

V **členu 21 Ustave** je določena pravica posameznika, da o njegovi zadevi brez nepotrebne odlašanja in na primeren način odloči pristojno sodišče ali drug organ. V skladu s členom 21(2) zakonodaja določa pravico do javnosti postopka, pravico do izjave, pravico do prejema obrazložene odločbe in pravico do pritožbe zoper odločbo, poleg tega pa tudi pravico do poštenega sojenja in dobrega upravljanja. V tem členu so določene tudi zahteve glede kakovosti sodnih postopkov.

Sodna uprava

Mnogo dolžnosti in nalog v zvezi s sodnim varstvom in razvojem sodnih dejavnosti je praviloma v pristojnosti Ministrstva za pravosodje.

Dodatne informacije

Na [spletišču finskih sodišč](#) so na voljo informacije o pravosodnem sistemu Finske. To je portal, na katerem so na enem mestu zbrane informacije o sodiščih, tožilstvih, organih izvrševanja in pravni pomoči.

Med drugim vsebuje najnovejšo sodno prakso pritožbenih in upravnih sodišč.

V brezplačno dostopni [podatkovni zbirki Finlex](#) so na voljo sodna praksa, zakonodaja Finske v elektronski obliki ter prevodi finskih zakonov in podzakonskih aktov.

Zadnja posodobitev: 19/05/2024

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani [\[sv\]](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Pravosodni sistemi držav članic - Švedska

Ta stran vsebuje pregled sodnega sistema na Švedskem.

Organizacija pravosodja – pravosodni sistemi

Vrste sodišč – kratak opis

Pravosodni sistem se običajno nanaša na organe in agencije, pristojne za pravno državo in pravno varnost. Sodišča so ključni del pravosodnega sistema, ki vključuje tudi organe, pristojne za preprečevanje kriminala in za preiskave, in sicer:

[policijo](#),

[tožilstvo in švedski nacionalni urad za gospodarski kriminal](#),

nacionalni odbor za sodno medicino,

službo za zaporne kazni in pogojne izpuste.

Drugi organi, kot je na primer [Kronofogden \(služba za izvrševanje\)](#), imajo lahko naloge, povezane s pravosodnim sistemom.

Hierarhija sodišč

Švedska ima dve vzporedni vrsti sodišč:

redna sodišča, ki obravnavajo kazenske in civilne zadeve, in

redna upravna sodišča, ki obravnavajo zadeve v zvezi z javno upravo.

Redna sodišča so organizirana v **tristopenjskem sistemu**: okrožna sodišča, pritožbena sodišča in vrhovno sodišče.

Tristopenjska so tudi upravna sodišča: okrajna upravna sodišča, upravna pritožbena sodišča in vrhovno upravno sodišče. Poleg tega je bilo ustanovljenih nekaj posebnih sodišč in razišči za obravnavo posebnih vrst primerov in zadev.

Upravljanje sodišč

[Ministrstvo za pravosodje](#) je pristojno za zadeve v zvezi s sodišči, skupaj s procesnimi zakoniki in organizacijo sodišč. Vendar niti vlada niti katera koli druga agencija nista pooblaščenca za odločanje o tem, kako naj sodišče razišči v posameznih primerih.

[Nacionalna sodna uprava](#) je osrednja upravna agencija za javna sodišča, javna upravna sodišča, regionalna razišči za zakup, regionalna razišči za najem in [nacionalni organ za pravno pomoč](#).

Zadnja posodobitev: 06/11/2012

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani [\[en\]](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Pravosodni sistemi držav članic - Anglija in Wales

Na tej strani je na voljo kratak pregled sodišč v Angliji in Walesu.

Organizacija pravosodja – pravosodni sistemi

V Združenem kraljestvu so tri jurisdikcije: jurisdikcija Anglije in Walesa, jurisdikcija Škotske ter jurisdikcija Severne Irske. Ta stran obravnava jurisdikcijo Anglije in Walesa.

Upravljanje sodišč

Za upravljanje številnih sodišč v Angliji in Walesu je pristojna sodna služba njenega veličanstva (Her Majesty's Courts Service – [HMCTS](#)). Sodna služba njenega veličanstva je organ v sestavi [ministrstva za pravosodje](#), ki je pristojno za sodni sistem v Angliji in Walesu.

Vrste in hierarhija sodišč – kratak opis

Kazenske zadeve v Angliji in Walesu obravnavajo magistratna sodišča (magistrates' courts), kronsko sodišče (Crown Court), oddelki višjega sodišča (High Court) in kazenski oddelek pritožbenega sodišča (Court of Appeal).

Civilne zadeve v Angliji in Walesu obravnavajo grofjska sodišča (county courts), višje sodišče in civilni oddelek pritožbenega sodišča.

Novo vrhovno sodišče (Supreme Court) Združenega kraljestva je v Združenem kraljestvu najvišje pritožbeno sodišče tako za kazenske kot civilne zadeve, čeprav v škotskih kazenskih zadevah pri vrhovnem sodišču ni mogoče vložiti pravnega sredstva.

Več informacij o sodiščih v Angliji in Walesu je na voljo na spletni strani, ki opisuje redna sodišča v Angliji in Walesu, in na spletni strani [sodne službe njenega veličanstva](#). Informacije o nekaterih tribunalih in specializiranih sodiščih v Angliji in Walesu so na voljo na strani, ki opisuje specializirana sodišča v Angliji in Walesu.

Sorodne povezave

[Sodna služba njenega veličanstva – HMCTS](#), [Ministrstvo za pravosodje](#), [Sodna služba njenega veličanstva](#)

Zadnja posodobitev: 12/12/2016

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Pravosodni sistemi držav članic - Severna Irsko

Ta stran vsebuje pregled sodišč na Severnem Irskem.

Organizacija pravosodja – pravosodni sistemi

Združeno kraljestvo zajema tri jurisdikcije: Anglijo in Wales, Škotsko ter Severno Irsko.

Vrste sodišč – kratak opis

Vrhovno sodišče (*The Supreme Court*)

Leta 2009 je bila na novo **Vrhovno sodišče Združenega kraljestva** prenesena pristojnost pritožbenega odbora zgornjega doma. Sodišče je prevzelo tudi naloge, ki jih je prej opravljal sodni odbor Tajnega sveta (*Judicial Committee of the Privy Council* – najvišje pritožbeno sodišče v mnogih neodvisnih državah Commonwealtha, čezmorskih ozemljih Združenega kraljestva in samostojnih ozemljih pod suverenostjo Združenega kraljestva).

Vrhovno sodišče je **zadnje pritožbeno sodišče** v Združenem kraljestvu za kazenske in civilne zadeve, čeprav se v škotskih kazenskih zadevah ni mogoče pritožiti na vrhovno sodišče. V takšnih zadevah je pritožba na vrhovno sodišče običajno dovoljena le, če vključujejo pravna vprašanja javnega pomena.

Pritožbeno sodišče (Court of Appeal)

Pritožbeno sodišče obravnava pritožbe zoper odločbe kronskega sodišča v kazenskih zadevah in pritožbe zoper odločbe Višjega sodišča v civilnih zadevah.

Višje sodišče (The High Court)

Višje sodišče obravnava civilne zadeve in pritožbe v kazenskih zadevah ter je pristojno tudi za presojo dejanj posameznikov ali organizacij za zagotovitev, da so ravnali zakonito in pravično. Višje sodišče običajno obravnava zadeve, če višina zahtevka presega 30 000 GBP. V nekaterih okoliščinah se lahko zadeva, v kateri višina zahtevka presega 30 000 GBP, prenese z Višjega sodišča na grofijsko sodišče, zadeva, v kateri je vrednost zahtevka nižja od 30 000 GBP, pa se lahko z grofijskega sodišča prenese na Višje sodišče.

Višje sodišče ima naslednje tri oddelke:

Oddelek za družinske zadeve (*The Family Division*) –

obrnava zapletene zadeve v zvezi z nespornimi razvezami zakonske zveze, skrbništvom, posvojitvijo, nasiljem v družini itd. Obravnava tudi pritožbe zoper odločbe magistratnih in grofijskih sodišč v zakonskih zadevah, zadeve duševno bolnih ljudi in enostavne zapuščinske zadeve.

Oddelek za gospodarske in davčne kazenske zadeve ter pomorsko pravo (*The Queens Bench Division*) –

obrnava visoke in/ali zapletene odškodninske zahtevke. Obravnava tudi nekatere pritožbe zoper odločbe magistratnih in kronske sodišč, presoja zakonitost dejanj organizacij ter obravnava tožbe zaradi ustnega in pisnega obrekovanja.

Premoženjskopравни oddelek (*The Chancery Division*) –

obrnava zadeve v zvezi s skrbniškimi skladi, izpodbijanjem oporok, likvidacijami podjetij, stečaji, hipotekami, dobrodelnimi ustanovami, napovedmi davkov (običajno davka na dohodek) itd.

Kronsko sodišče (The Crown Court)

Kronsko sodišče obravnava naslednje vrste zadev:

hujša kazniva dejanja, o katerih odločata sodnik in v večini zadev porota,

obsodbe na magistratnih sodiščih, ki so predložene kronskemu sodišču za odmero kazni.

Kronsko sodišče izreka višje zaporne in denarne kazni kot magistratna sodišča.

Grofijsko sodišče (The County Court)

Grofijska sodišča odločajo o civilnih zadevah, sodi pa sodnik posameznik. Grofijsko sodišče običajno obravnava zadeve v vrednosti pod 30 000 GBP (ali 45 000 GBP v premoženjskih zadevah). Zadeve višje vrednosti obravnava Višje sodišče – glej zgoraj. Vse zahtevke, ki izhajajo iz zakonsko reguliranih kreditnih pogodb, je treba ne glede na njihovo višino najprej predložiti grofijskemu sodišču.

Primeri zadev, ki jih obravnava grofijsko sodišče:

spori med najemodajalcem in najemnikom: na primer posest (prisilna izselitev), zamude pri plačilu najemnine, popravila;

potrošniški spori: na primer blago z napako ali neustrezne storitve;

zahtevki v zvezi z osebnimi poškodbami (poškodbe, povzročene iz malomarnosti): na primer prometne nesreče, poškodbe zaradi lukenj na pločniku, nesreče pri delu;

sporazumne razveze zakonske zveze, vendar le pred nekaterimi grofijskimi sodišči;

zadeve v zvezi z rasno in spolno diskriminacijo;

težave z dolgovi: na primer upnik, ki zahteva poplačilo;

delovni spori: na primer neizplačana mezda ali plača ali nadomestilo zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi;

pritožbe zoper odločbe magistratnih sodišč v zadevah, o katerih odloča sodnik (in vsaj dva sodnika porotnika, če je obtoženec mladostnik).

Spori majhne vrednosti

Grofijsko sodišče obravnava tudi spore majhne vrednosti. Na splošno gre pri sporih majhne vrednosti za zahtevke v višini največ 3 000 GBP.

Magistratna sodišča (The Magistrates' Court)

Magistratna sodišča obravnavajo kazenske in nekatere civilne zadeve. Sodijo mirovni sodniki (magistratno sodišče).

Kazenske zadeve pred magistratnim sodiščem

Magistratna sodišča obravnavajo kazniva dejanja, pri katerih obtoženec nima pravice do porotnega sojenja. Ta se imenujejo lažja kazniva dejanja. Najvišja zagrožena kazen za lažja kazniva dejanja je šest mesecev zapora in/ali denarna kazen do 5 000 GBP.

Magistratna sodišča obravnavajo tudi kazniva dejanja, pri katerih lahko obtoženec izbere porotno sojenje, vendar se odloči, da bo njegova zadeva obravnavana pred magistratnim sodiščem. Če obtoženec izbere porotno sojenje, se zadeva predloži kronskemu sodišču.

Sodišče za mladoletnike (*The Youth Court*)

Sodišče za mladoletnike obravnava mladostnike, ki so storili kazniva dejanja ter so stari med 10 in 17 let. Sodišče za mladoletnike je del magistratnega sodišča, o zadevah pa odločajo mirovni sodnik (magistratno sodišče) in dva posebej usposobljena sodnika porotnika. Če je mladostnik obtožen hudega kaznivega dejanja, za katero se sme odraslemu izreči kazen 14 ali več let zapora, lahko sodišče za mladoletnike zadevo predloži kronskemu sodišču.

Civilne zadeve pred magistratnim sodiščem

Magistratna sodišča obravnavajo le nekatere civilne zadeve:

nekateri dolgove: na primer zamude pri plačilu davka na dohodek, zamude pri plačilu prispevkov za socialno varnost, zamude pri plačilu DDV, zamude pri plačilu na broke;

dovoljenja: na primer izdaja, podaljšanje ali odvzem dovoljenja za pivnice in nočne lokale;

nekateri zakonske zadeve: na primer preživnina in odstranitev zakonca iz skupnega doma;

varstvo in vzgoja otrok: na primer odločitve o varstvu in ukrepih nadzorstva s strani lokalnih organov, postopki posvojitve in odločitve o kraju prebivanja.

Preiskovalna sodišča (Coroners' Courts)

Preiskujejo okoliščine nenadnih, nasilnih ali nenaravnih smrti.

Hierarhija sodišč

Dodatne podrobnosti in diagram strukture sodišč na Severnem Irskem so na voljo na spletni strani [Sodne službe Severne Irske \(Northern Ireland Courts and Tribunals Service\)](#).

Upravljanje sodišč

Za upravljanje sodišč na Severnem Irskem je pristojna [Sodna služba Severne Irske \(Northern Ireland Courts and Tribunals Service\)](#).

To vključuje:

zagotavljanje upravne podpore sodiščem in sodstvu Severne Irske,

izvrševanje sodb civilnih sodišč prek centralizirane službe za izvrševanje Urada za izvrševanje sodnih odločb, zagotavljanje upravne podpore tribunalom.

Sorodne povezave

[🇪🇺 spletna stran Sodne službe Severne Irske \(Northern Ireland Courts and Tribunals Service\)](#)

Zadnja posodobitev: 28/08/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani [en](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Pravosodni sistemi držav članic - Škotska

Ta stran vsebuje pregled sodišč na Škotskem.

Organizacija pravosodja – pravosodni sistemi

Združeno kraljestvo ima tri jurisdikcije: Anglijo in Wales, Škotsko ter Severno Irsko.

Upravljanje sodišč

Na Škotskem je za upravljanje sodišč pristojna [🇪🇺 Škotska sodna služba \(Scottish Court Service\)](#). Škotska sodna služba je neodvisen subjekt s pravno osebnostjo. Predseduje ji *Lord President*, najvišji sodnik na Škotskem.

Vrste in hierarhija sodišč – kratak opis glavnih sodišč

Organizacija različnih sodišč na Škotskem je naslednja:

postopki na kazenskih sodiščih se delijo na „redne“ (postopki v zvezi z najhujšimi kaznivimi dejanji, v katerih odloča porota) in „skrajšane“ (postopki v zvezi z manj hudimi kaznivimi dejanji, v katerih odloča sodnik posameznik).

Vrhovnemu kazenskemu sodišču (*High Court of Justiciary*) predseduje *Lord Justice General*, ki je tudi *Lord President*. To je najvišje kazensko sodišče na Škotskem, ki obravnava najhujša kazniva dejanja, kot so umori in posilstva. Prav tako je najvišje pritožbeno sodišče za kazenske zadeve.

Večino postopkov v kazenskih zadevah, tako rednih kot skrajšanih, vodi **grofjsko sodišče (*Sheriff Court*)**, skrajšane postopke v zvezi z manj hudimi kaznivimi dejanji pa vodi **mirovno sodišče (*Justice of the Peace Court*)**. Na slednjem odločajo mirovni sodniki (sodniki porotniki, ki delujejo skupaj s pravno usposobljenim svetovalcem, ali poklicni sodniki, ki imajo pravno izobrazbo).

Civilna sodišča obravnavajo spore v različnih zadevah, vključno z izterjavo dolgov ter družinskopravnimi in gospodarskopravnimi zadevami. **Glavno civilno sodišče (*Court of Session*)** je najvišje civilno sodišče na Škotskem. Ima zunanji dom (*outer house*), ki je sodišče prve stopnje, ter notranji dom (*inner house*), ki načeloma obravnava pritožbe. Glavni sodnik je *Lord President*.

Revizija se lahko vloži pri novem Vrhovnem sodišču Združenega kraljestva (*Supreme Court of the United Kingdom*).

Grofjska sodišča lahko obravnavajo zadeve, podobne tistim, ki jih obravnava Glavno civilno sodišče, v skrajšanih postopkih pa obravnavajo tudi zadeve v zvezi z zahtevki do vrednosti 5 000 GBP, v katerih pomoč pravnih zastopnikov ni potrebna.

Podrobnejše informacije o sodiščih na Škotskem so na voljo na spletišču [🇪🇺 Škotske sodne službe \(Scottish Court Service\)](#).

Sorodne povezave

[🇪🇺 Škotska sodna služba](#), [🇪🇺 Vlada Škotske](#)

Zadnja posodobitev: 18/05/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.